

Kirurgiliste operatsioonide ja protseduuride raviarvele kodeerimise juhend

Sisukord

1. Uue operatsioonikoodi kasutamine	3
2. Operatsioonide liigitamine erinevatesse paragrahvidesse	4
3. Kirurgiliste operatsioonide ja protseduuride kodeerimine raviarvele	5
3.1. Üldkirurgia ja ortopeedia operatsioonide ja protseduuride kodeerimine	5
3.2. Kardiokirurgiliste operatsioonide kodeerimine.	7
3.3. Veresoontekirurgia operatsioonide kodeerimine	9
3.4. Aordi aneurüsmi endovaskulaarse stentproteesimise operatsiooni kodeerimine	11
3.5. Neurokirurgiliste operatsioonide kodeerimine.	12
3.6. Sünnitusabi, günekoloogia ja rinnanäärme operatsioonide kodeerimine	15
3.7. Näo ja lõualuukirurgia operatsioonide kodeerimine	18
4. Röntgenikontrolli kodeerimine raviarvele	19
5. Diagnostiliste endoskoopiliste operatsioonide raviarvele kodeerimine	18
6. Operatsiooniaegsete lisavahendite (L-koodid) raviarvele märkimine	19
7. Simultaanoperatsioonide raviarvele märkimine	21
Lisa 1. Üldkirurgia operatsioonide vastavustabel alates 2012.a	24
Lisa 2. Ortopeedia operatsioonide vastavustabel alates 1.märts 2013.a	31
Lisa 3. Kardiokirurgiliste operatsioonide vastavustabel alates 2014.a	35
Lisa 4. Neurokirurgiliste operatsioonide vastavustabel alates 2014.a	36
Lisa 5. Veresoontekirurgia operatsioonide vastavustabel alates 2016.a	38
Lisa 6. Sünnitusabi, günekoloogia operatsioonide vastavustabel alates 2017.a	40
Lisa 7. Rinnanäärme operatsioonide vastavustabel alates 2017.a	43

Lisa 8. Näo-lõualuukirurgia operatsioonide vastavustabel alates 2017.a	44
--	----

Eesti Haigekassa (edaspidi *haigekassa*) tervishoiuteenuste loetelus (edaspidi *loetelu* <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122016013>) kaasajastamisel on tehtud järgnevaid muudatusi:

- 2012. aasta 1. jaanuarist kehtivad üldkirurgia operatsioonide loetelu ning kirurgiliste ja ortopeediliste protseduuride loetelu (§28) kirurgilised tegevused, mille läbiviimiseks ei ole vajalik täisvarustusega operatsioonituba.
- 2013. aasta 1. märtsist kehtivas tervishoiuteenuste loetelus on kaasajastatud täiendavalt ortopeediliste operatsioonide loetelu §47 ning kirurgiliste ja ortopeediliste protseduuride paragrahvi (§ 28) ortopeedilised protseduurid.
- 2014. aasta 1.jaanuarist on uuendatud §-s 50 kardiokirurgiliste operatsioonide loetelu ja § 51 neurokirurgiliste operatsioonide loetelu. Lisandunud on uus operatsioon § 49 veresoontekirurgia loetellu.
- 2016.aasta 1.jaanuarist on uuendatud §-s 49 veresoontekirurgiliste operatsioonide loetelu
- 2017.aasta 1. jaanuarist on uuendatud § 54. Günekoloogia ja sünnitusabi operatsioonide loetelu ja piirhinnad, § 55. Muude operatsioonide loetelu ja piirhinnad ning § 51. Näo- ja lõualuukirurgia operatsioonide loetelu ja piirhinnad.

1. Uue operatsioonikoodi kasutamine

Alates aastast 2011 on muudetud operatsioonide kood - need ei koosne enam ainult numbritest ega sisalda viidet operatsiooni raskusastmele nagu senikehtinud koodide puhul. Koodi esimene märk kuni 2012. aastani kaasajastatud operatsioonide puhul on „0“ sarnaselt senikehtinud operatsioonide numeratsioonile, teine märk (täht) sisaldab viidet keha funktsionaal-anatoomilisele süsteemile ning vastab NCSP peatükile. Koodi kolmas märk (number 2) viitab, et tegemist on operatsiooniga (mitte protseduuriga). Koodi neljas märk (number 1 või 2) viitab sellele, kas tegemist on lahtise lõikusega või endoskoopilise operatsiooniga. Koodi kaks viimast märki on järjekorra numbrid.

Näiteks teenuse „Apendektoomia“ kood 0J2125 teine märk „J“ viitab NSCP peatükile J – seedetrakt ja põrn, kolmas märk „2“ viitab sellele, et tegemist on operatsiooniga, mida tehakse operatsioonitoa nõuetele vastavas ruumis, neljas märk „1“ viitab sellele, et tegemist on avatud lõikusega, kaks viimast numbrit 25 on järjekorra number.

Näiteks teenuse „Väikese luu osteosüntees“ kood 0N2114 teine märk „N“ viitab NSCP peatükile N – „Lihased ja -skeletisüsteem“, kolmas märk „2“ viitab sellele, et tegemist on operatsiooniga, mida tehakse operatsioonitoa nõuetele vastavas ruumis, neljas märk „1“ viitab sellele, et tegemist on lahtise lõikusega, kaks viimast numbrit „14“ on loetelu järjekorra number. Teenuse „Puusaliigese artroskoopiline operatsioon“ kood 0N2205 neljas märk „2“ viitab endoskoopilisel meetodil tehtavale lõikusele.

Aastast 2014 on kirurgiliste operatsioonide koodide kujunemises tehtud veel üks muudatus, mis on tingitud andmetöötluse vajadustest. 1.jaanuar 2014 kehtima hakkavate neurokirurgiliste ja kardiokirurgiliste operatsiooni koodides on esimene märk „1“, järgnevatel kohtadel olevate märkide põhimõtte jääb samaks. Varasemalt kaasajastatud operatsioonide kodeerimise põhimõtted jäävad samaks.

Näiteks teenuse Aordi aneurüsmi endovaskulaarne proteesimine kood 1F2201 esimene koht “1” viitab operatsioonile (varem oli selleks tähis “0”) ,teine märk “F” on NCSP klassifikaatori loogikast lähtuvalt anatoomiline piirkond (Süda ja suured torakaalveresooned), kolmas märk “2” viitab operatsioonitoas tehtavale tegevusele, neljas märk “2” endovaskulaarsel (“kinnisel”) meetodil tehtavale kirurgilisele tegevusele ja viimased kaks kohta on operatsiooni järjekorranumbrid selles anatoomilises piirkonnas.

2. Operatsioonide liigitamine erinevatesse paragrahvidesse

Operatsioonide erinevatesse paragrahvidesse liigitamise eesmärgiks on operatsioonide peatükist parema ülevaate saamine ja vajaliku operatsiooni kiirem leidmine. Üldkirurgia paragrahvi on koondatud valdavalt üldkirurgide poolt tehtavad operatsioonid, mis ei välista, et neid teevad ja kodeerivad raviarvele ka teiste erialade vastavat pädevust omavad arstid. Seetõttu on teistest paragrahvidest samasisulised operatsioonid välja jäetud.

Senikehtinud üldkirurgiliste operatsioonide vastavus uute üldkirurgia operatsioonide koodidega on toodud juhendi lisa 1. Sama põhimõtet on rakendatud ortopeediliste operatsioonide kaasajastatud loetelus. Senikehtinud ortopeediliste operatsioonide vastavus uute ortopeediliste operatsioonide koodidega on toodud juhendi lisa 2, senikehtinud kardiokirurgiliste operatsioonide vastavustabel uute operatsioonidega on tabelis 3, senikehtinud neurokirurgiliste operatsioonide vastavustabel lisa 4 ning versoontekirurgia operatsioonide vastavustabel Lisas 5. 2017. aastal uuendatud günekoloogiliste, sünnitusabi, näo-lõualuukirurgiliste ning muude operatsioonide vastavustabelid on Lisades 6-8.

Näide 2.1: Teenus “Sääre või reie amputatsioon” oli enne nii üldkirurgia paragrahvis (kood 030111) kui ka veresoontekirurgia paragrahvis (kood 030604). Uuest loetelust on veresoontekirurgia paragrahvis olnud teenus “Sääre või reie amputatsioon” välja jäetud .Kardiovaskulaarkirurgidel on edaspidi võimalik sääre või reie amputatsiooni kodeerida raviarvele üldkirurgia paragrahvis oleva koodiga 0N2102 (“Reie, sääre või põia amputatsioon”) .

Õige on kodeerida: 1x 0N2102

Näide 2.2: Patsiendi vasakul käel karpaalkanali sündroom väljendunud tenosünoviidiga, mille diagnoos kinnitatud ENMG leiuga. Ortopeed teeb patsiendile randme tenosünovektoomia.

Õige on kodeerida: 1x 0N2116 Karpaalkanali sündroomi ravi koos tenosünoviidi kirurgilise raviga (teenus on **ortopeediliste** operatsioonide loetelus)

Vale on kodeerida: 1x 0A2102 Karpaalkanali avamine (karpaalkanali sündroomi raviks)

Vale on kodeerida 1x 0N2107 Tenosünoviidi operatiivne ravi

Näide 2.3: Parema käe karpaalkanali sündroomi kaebustega patsiendile tehtud üldkirurgi poolt karpaalkanali vabastamine ja labakäe fastsia osaline ekstsisioon.

Õige on kodeerida: 1x 0A2102 Karpaalkanali avamine (karpaalkanali sündroomi raviks)
(teenus on **üldkirurgiliste** operatsioonide loetelus)

Vale on kodeerida: 1x 0N2116 Karpaalkanali sündroomi ravi koos tenosünoviidi kirurgilise raviga.

Vale on kodeerida: 1x 0N2107 Tenosünoviidi operatiivne ravi

Vale on kodeerida : 1x 0A2103 Perifeersete tunnelsündroomide dekompressioon va karpaalkanali avamine

Näide 2.4. Neurokirurg teeb patsiendile karpaalkanali sündroomi raviks operatsiooni, mille käigus vabastab mediaannärvi. ehk teeb n. medianuse neurolüüsi.

Õige on kodeerida: 1x 1A2105 Karpaalkanali operatsioon neurolüüsiga.(teenus **on neurokirurgiliste** operatsioonide loetelus)

Vale on kodeerida: 1x 0A2103 Perifeersete tunnelsündroomide dekompressioon (välja arvatud karpaalkanali avamine)

Vale on kodeerida: 1x 1x 0N2116 Karpaalkanali sündroomi ravi koos tenosünoviidi kirurgilise raviga.

Vale on kodeerida : 1x 0A2102 Karpaalkanali avamine (karpaalkanali sündroomi raviks).

3. Kirurgiliste operatsioonide ja protseduuride kodeerimine raviarvele

Kirurgiliste tegevuste operatsioonideks ja protseduurideks jaotamisel on lähtutud põhimõttest, et need tegevused, mis ei ole tehtud täisvarustusega operatsioonitoas (nt haigla operatsiooniblokis, päevaravi operatsiooniblokis), kodeeritakse raviarvele kirurgiliste protseduuride koodide abil.

3.1. Üldkirurgia ja ortopeedia operatsioonide ja protseduuride kodeerimine

Näide 3.1.1. Patsiendil eemaldati nahakasvaja koos seda ümbritsevate kudedega (kasutades lokaalset tuimestust). Eemaldamine toimus selleks spetsiaalselt kohandatud ambulatoorsete pisikirurgiliste operatsioonide ruumis, mis paikneb väljaspool operatsiooniblokki ja kus puudub ka täisanesteesia võimalus. Patsient lahkus peale protseduuri toimumist.

Õige on kodeerida: 1x 7114 Pindmiste naha ja nahaaluskoe tuumorite eemaldamine + 1 x3002 Eriarsti esmane vastuvõtt.

Vale on kodeerida: 1x 0Q2101 Laialdase (suure) healoomulise kasvaja eemaldamine + 1x 3076 Päevakirurgia

Vale on kodeerida: 1x 7114 Pindmiste naha ja nahaaluskoe tuumorite eemaldamine + 1x 3075 Tervishoiuteenused päevaravis

Näide 3.1.2. Patsiendil eemaldati nahakasvaja koos seda ümbritsevate kudedega kasutades lokaalset tuimestust. Eemaldamine toimus selleks spetsiaalselt kohandatud ambulatoorsete pisikirurgiliste operatsioonide ruumis, mis paikneb väljaspool operatsiooniblokki ja kus puudub täisanesteesia võimalus. Operatsiooni järgselt hospitaliseeriti patsient päevaravi osakonda, kuhu ta jäi 5 tunniks jälgimisele.

Õige on kodeerida: 1x 7114 Pindmise naha ja nahaaluskoe tuumorite eemaldamine + 1x 3075 Tervishoiuteenused päevaravis

Vale on kodeerida: 1x 7114 Pindmiste naha ja nahaaluskoe tuumorite eemaldamine + 1x 3076 Päevakirurgia

Vale on kodeerida: 1x 0Q2101 Laialdase (suure) healoomulise kasvaja eemaldamine + 1x 3076 Päevakirurgia

Näide 3.1.3: Patsiendil eemaldati laialdane nahakasvaja koos seda ümbritseva nahaaluskoega kasutades lokaalset tuimestust. Eemaldamine toimus päevaravi operatsiooniblokis täisvarustuses operatsioonitoas. Patsient lahkus raviasutusest peale operatsiooni toimumist.

Õige on kodeerida: 1x 0Q2101 Laialdase (suure) healoomulise kasvaja eemaldamine 1 x3002 Eriarsti esmane vastuvõtt

Vale on kodeerida: 1x 0Q2101 Laialdase (suure) healoomulise kasvaja eemaldamine + 1x 3076 Päevakirurgia

Näide 3.1.4: Patsiendil eemaldati laiaulatuslik nahakasvaja koos seda ümbritseva nahaaluskoega. Eemaldamine toimus päevaravi operatsiooniblokis täisvarustuses operatsioonitoas kasutades lokaalset tuimestust. Patsient jäeti jälgimisele päevaravi osakonda, kuhu ta jäi 5 tunniks.

Õige on kodeerida: 1x 0Q2101 Laialdase (suure) healoomulise kasvaja eemaldamine + 1x 3076 Päevakirurgia

Näide 3.1.5: Patsient tuli EMO-sse parema labajala lihase traumaga. Tehtud sirutajalihase õmblus ja sidumine protseduuride toas. Lubatud kodusele ravile.

Õige on kodeerida: 1x 7123 Labakäe ja -jala sirutajakõõluste ja/või lihaste õmblus

Vale on kodeerida : 1x 0N2113 Labakäe või - jala sirutajakõõluste ja/või -lihaste õmblus

Erandina on lubatud kodeerida täisvarustusega operatsioonitoas protseduurid koodidega

- 7136 - Puusakipsi või koseti asetamine
- 7128 - Õlavarre kipsi või kerglahase asetamine
- 7129 - Sääre kipsi või kerglahase asetamine
- 7130 - Kipsi või kerglahase asetamine

Näide 3.1.6: Patsiendile asetati operatsioonitoas teostatud sääreluu plaadiga osteosünteesi järgselt operatsiooniblokis kerglahas.

Õige on kodeerida: 1x0N2127 Suure toruluu (õla-, käsivarre-, reie- ja sääreluud) osteosüntees plaadiga + 1x2612L Plaatosteosünteesi suur komplekt.+ 1x7129 Sääre kipsi või kerglahase asetamine

NB! Koodiga 7122 tähistatud tervishoiuteenuse “Muud kirurgilised protseduurid” alusel võtab haigekassa tasu maksmise kohustuse üle ainult nende kirurgiliste protseduuride eest, mida ei ole nimetatud tervishoiuteenuste loetelu 4. peatükis.

Näide 3.1.7: Patsiendile tehti EMO protseduuride ruumis esharotoomia kehatüvel alaselja piirkonnas.

Õige on kodeerida: 1x 7122 Muud kirurgilised protseduurid

Vale on kodeerida: 1x 0Q2118 Esharotoomia

3.2 Kardiokirurgiliste operatsioonide kodeerimine.

Kardiokirurgilised operatsioonid on eraldiseisva loeteluna § 50 Südame ja veresoontekirurgia operatsioonide loetelus lõikes 2. Kaasajastatud loetelus on eristatud koronaararterite operatsioonid, südame klappidel tehtavad operatsioonid ning kaasasündinud südamerikete operatsioonid (lastel). Klapioperatsioonidel kasutatavad erinevad südameklapiproteesid ja tugirõngad on meditsiiniseadmete (lisavahendite) loetelus.

Näide 3.2.1. Patsiendile tehakse kahe koronaararteri šunteerimine ja mitraalklapi plastika kehavälise vereringega. Operatsiooni ajal viiakse läbi ka juhteteede kirurgiline ablatsioon rütmihäirete vältimiseks.

Õige on kodeerida: 1 x 1F2104 Kombineeritud südameoperatsioon, 1x 7737 Kehavälise vereringe kasutamine, 1x 2518L Südameklapi tugirõngas. 1x 2521L Arütmiate kirurgilise ablatsioonravi seade.

Vale on kodeerida: 1x 1F2101 Koronaararterite šunteerimine, 1 x Südameklappide operatsioon, 1x 7737 Kehavälise vereringe kasutamine, 1x 2518L Südameklapi tugirõngas. 1x 2521L Arütmiate kirurgilise ablatsioonravi seade.

Näide 3.2.2. Patsiendile tehakse 4 koronaararteri šunteerimine kehavälise vereringeta, kasutatakse südame stabilisaatorit.

Õige on kodeerida: 1x 1F2101 Koronaararterite šunteerimine, 1 x 2512L Südamestabilisaatori komplekt.

Vale on kodeerida: 1x 1F2101 Koronaararterite šunteerimine, 1x 7737 Kehavälise vereringe kasutamine

Näide 3.2.3. Väljendunud südamepuudulikkusega haigele on ekspertkomisjoni otsusel vajalik implanteerida südame vasakut vatsakest toetav seade.

Õige on kodeerida: 1x. 1F2102 Ühe südameklapi või südamekasvaja või VAD-seadme paigaldamise operatsioon , 1x 2511L Südame vatsakest/vatsakesi toetav seade (VAD).

Vale on kodeerida: 1x 1F2104 Kombineeritud südameoperatsioon, 1x 2511L Südame vatsakest/vatsakesi toetav seade (VAD).

Näide 3.2.4. Kaugelearenenud aordiklapihaigusega patsiendile, kellel on klappide kirurgiliseks korrektsiooniks mitu vastunäidustust, asetatakse aordiklapi endovaskulaarne protees.

Õige on kodeerida: 1x. 1F2102 Ühe südameklapi või südamekasvaja või VAD-seadme paigaldamise operatsioon ,1x 2520L Südame poolkuuklapi endovaskulaarne protees (TAVI)

Vale on kodeerida: 1 x 1F2103 Südameklappide operatsioon, 1x 2520L Südame poolkuuklapi endovaskulaarne protees (TAVI)

3.3. Veresoontekirurgia operatsioonide kodeerimine.

Veresoontekirurgia operatsioonide loetelu on uuendatud alates 2016.aasta 1.jaanuarist. Operatsioonide nimetuste ja koodide vastavustabel on Lisas 5. Mitmetele operatsioonidele on lisatud rakendustingimused.

- ***Koodiga 1P2121, 1P2124 ja 1P2127 tähistatud tervishoiuteenused sisaldavad kõiki replantatsiooniks vajalike operatsioonide kulusid.***

Operatsioonide, millede nimetuses sisaldub viide replantatsioonile (Jäseme replantatsioon kood 1P2120, Sõrme replantatsioon kood 1P2127, Labakäe replantatsioon kood 1P2124) raviarvele kodeerimisel tuleb meeles pidada, et nende teenuste kulukirjeldustesse on arvestatud kõik replantatsiooni käigus tehtavad luude, lihaste, veresoonte ja närvide jm. terviklikkuse taastamiseks vajalikud kirurgilised tegevused.

Näide 3.3.1. Patsiendil traumaatiline vasaku käe kolmanda sõrme osaline terav amputatsioon kirvega. Teostatakse veresoonte ja närvide mikrokirurgiline taastamine, kõõluste õmblused, pehmete kudede õmblused. Fikseeritakse lahasele.

Õige on kodeerida: 1 x 1P2127 Sõrme replantatsioon, 1x 7130 Muu kips- või kerglahase asetamine

Vale on kodeerida: 1,4 x 1P2127 Sõrme replantatsioon, 0 x 0N2135 Osteoplastiline osteosüntees, 0 x 1A2115 Perifeerse närvi õmblus, 1 x 7130 Muu kips- või kerglahase asetamine

- ***Koodiga 1P2113 tähistatud tervishoiuteenust ei rakendata samal ajal koodiga 1P2114 tähistatud tervishoiuteenusega.***

Näide 3.3.2. Patsiendile tehakse sama operatsiooni käigus sisemise unearteri eversioonendarterektoomia ja ühisunearteri plastika.

Õige on kodeerida: 1x 1P2114 Ekstrakraniaalsete ajuarterite eversioonendarterektoomia

Vale on kodeerida: 1 x 1P2113 Ekstrakraniaalsete ajuarterite endarterektoomia ja plastika; 0,4 x 1P2114 Ekstrakraniaalsete ajuarterite eversioonendarterektoomia

- ***Koodiga 1P2117 tähistatud tervishoiuteenuse piirhind sisaldab ühe veeni eemaldamise ja käitlusega seotud kulusid***

Elusdoonori vaskulaarkoe puhul sisaldab teenus ühe veeni käitlusega seotud kulusid ja ei sisalda nakkusohutuse hindamiseks vajalike analüüside kulu. Vastavad analüüsid märgitakse doonori ambulatoorsele raviarvele.

Doonori raviarve on raviarve, millel sisalduvad doonorlusega seotud tegevused, seega doonori raviarvele märgitakse kõik doonori käsitlemiseks osutatud teenuste koodid ning koe või elundi käitluse teenuse kood.

Näide 3.3.3. Kadaver doonorilt (ajusurmas doonoril) eemaldatakse mõlema jala nii reie- kui ja sääreosas 1 suur nahaalne veen (vena saphena magna) ja need käideldakse.

Õige on kodeerida: 2 x 1P2117 Surnud doonori vaskulaarkoe käitus siirdamiseks, sealhulgas vaskulaarkoe eemaldamine.

Vale on kodeerida: 2 x 1P2117 Surnud doonori vaskulaarkoe käitus siirdamiseks, sealhulgas vaskulaarkoe eemaldamine, 1 x 0P2104 Variektomia safenektoomiaga

- **Koodiga 1P2116 tervishoiuteenuse piirhind sisaldab ühe veresoone käitlusega seotud kulusid.**
- **Elusdoonori vaskulaarkoe käitusel siirdamiseks rakendatakse koodidega 0P2104 ja 1P2116 tähistatud tervishoiuteenuseid ühekordselt ning ei rakendata tervishoiuteenuste loetelu § 56. Simultaanoperatsiooni eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmine lõikes 1 nimetatud piiranguid.**

Oluline on tähele panna, et see rakendustingimus kehtib ainult koodide 0P2104 ja 1P2116 omavahelise simultaansuse kohta.

Elusdoonori vaskulaarkoe puhul sisaldab teenus ühe veresoone käitlusega seotud kulusid ja ei sisalda nakkusohutuse hindamiseks vajalike analüüside kulu. Vastavad analüüsid märgitakse doonori ambulatoorsele raviarvele.

Näide 3.3.4: Patsiendil eemaldatakse varikoosi tõttu mõlemalt jalalt 1 suur nahaalne veen, kokku 2 veeni, millest mõlemad on sobilikud vaskulaarkoe transplantaadiks ja käideldakse vastavalt.

Õige on kodeerida:

Patsiendi raviarvel: 2 x 0P2104 Variektomia safenektoomiaga,

Doonori ambulatoorsel raviarvel: 2x 1P2116 Elus doonori vaskulaarkoe käitus siirdamiseks.

Bioloogilise materjali aeroobne külv põhisoõtm(e)le (kood 66510)x1, Bioloogilise materjali külv inkubeerimisega spetsiifilises keskkonnas (mikroaeroofiilid, anaeroobid, kapnofiilid (kood 66512) x1

Vale on kodeerida:

Patsiendi raviarvel: 2 x 0P2104 Variektomia safenektoomiaga, 2 x 1P2116 Elus doonori vaskulaarkoe käitus siirdamiseks, 1x 66510 Bioloogilise materjali aeroobne külv põhisoõtm(e)le, 1x 66512 Bioloogilise materjali külv inkubeerimisega spetsiifilises keskkonnas (mikroaeroofiilid, anaeroobid, kapnofiilid

Mitmed varasemalt loetelus olnud veresoontekirurgia operatsioonid on koondatud uue nimetuse alla, nende täpsem vastavus ja loetelu on leitav käesoleva juhendi lisas 5. Oluline on tähele panna, et teenusekoodi 1P2126 Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon ei kasutata nende operatsioonide kodeerimisel, millele on vaste teenuste loetelus olemas.

Näide 3.3.5. Patsiendile tehakse vasaku jala isheemia tõttu aksillo-femoraalne šunteerimine

Õige on kodeerida: 1x 1P2112 Ekstra-anatoomiline bypass.

Vale on kodeerida: 1x 1P2126 Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon.

Näide 3.3.6. Patsiendile tehakse paremal õlavarre arteri rekonstruktsioon.

Õige on kodeerida: 1x 1P2130 Ülajäseme veresoonte rekonstruktiivoperatsioon.

Vale on kodeerida : 1x 1P2126 Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon.

Näide 3.3.7. Patsiendile tehakse korduv operatsioon (nt. põlveõndla-arteri endarterektoomia ja plastika) vasaku jala õndlaarteril verevarutuse taastamiseks.

Õige on kodeerida: 1x 1P2120 Jäseme arteri endarterektoomia ja/või plastika.

Vale on kodeerida: 1x 1P2126 Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon

Näide 3.3.8. Patsiendile tehakse femoro-tibiaalne šunteerimine paremal jalal.

Õige on kodeerida: 1x 1P2110 Bypass infraingvinaalsetel arteritel allpool põlveliigest.

Vale on kodeerida: 1x 1P2126 1P2126 Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon

Näide 3.3.9. Patsiendile tehakse portosüsteemne šunteerimine.

Õige on kodeerida: 1x 1P2126 1P2126 Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon

Vale on kodeerida: 1x 1P2112 Ekstranatoomiline bypass

Näide 3.3.10. Patsiendile teostatakse shunteeriv operatsioon aordilt mõlemale reiearterile:

Õige on kodeerida: 1x 1P2105 Aorto-(bi)femoraalne bypass.

Vale on kodeerida: 1 x1P2111 Rekonstruktiivoperatsioon aorto-(bi)femoraalsel või ilio-femoraalsel bypassil või nende ühendusel

3.4 Aordi aneurüsmi endovaskulaarse stentproteesimise operatsiooni kodeerimine

Veresoontekirurgia operatsioonide loetellu lisandus 2015. aastal operatsioon „Aordi aneurüsmi endovaskulaarne proteesimine“ (kood 1F2201), millele on lubatud juurde kodeerida lisavahendid, stentproteeside komplektid vastavalt operatsiooni anatoomilisele piirkonnale (torakaalaort, abdominaalaort).

Haigusloos peab olema dokumenteeritud iga kasutatud endoproteesi tootespetsiifiline kood, mille alusel on võimalik kontrollida endoproteeside operatsiooniaegset kulu. Operatsiooni protokollis on märgitud iga lisavahendi kasutuse näidustus ja meditsiiniline põhjendus. Lisaks

peab olema võimalik kontrollida kasutatud endoproteese pildipangas (WEB1000) arhiveeritud radioloogilistel ülesvõtetel ja operatsiooniaegsetel angiograafilistel ülesvõtetel.

Näide 3.4.1. Patsiendile tehakse alaneva torakaalaordi dissektsiooni tõttu aordi proteesimine endovaskulaarsel meetodil. TEVAR planeeritakse vastavalt KT-angiograafia leiule ja teostatakse vastavalt anatoomilistele kriteeriumitele ja haiguse ulatusele. Kasutatakse torakaalaordi stentproteesi.

Õige on kodeerida: 1x 1F2201 Aordi aneurüsmi endovaskulaarne proteesimine, 1 x 2819L Torakaalaordi endovaskulaarne stentprotees.

Vale on kodeerida: 1x 1F2201 Aordi aneurüsmi endovaskulaarne proteesimine, 1 x 2818L Kõhuaordi endovaskulaarne stentprotees.

Näide 3.4.2. Meespatsiendile tehakse kõhuaordi aneurüsmi (diameeter 7 cm) endovaskulaarne proteesimine. EVAR protseduur planeeritud vastavalt KT-angiograafia leiule. Kuna aort on haaratud pikemas ulatuses ja kahjustatud on ka parem niudearter, siis protseduuril kasutatakse endovaskulaarse stentproteesi põhitüve, üht aordi stentproteesi proksimaalset pikendust, distaalset pikendust (ehk niudearteri kontralateraalsel haru) ning I tüüpi endolekke tõttu niudearterisse veel ühte niudearteri haru pikendust .

Õige on kodeerida: 1x 1F2201 aordi endovaskulaarne proteesimine, 1x 2818L Kõhuaordi endovaskulaarne stentprotees, 1x 2820L kõhuaordi endovaskulaarse stentproteesi proksimaalne pikendus , 2x 2821L.kõhuaordi endovaskulaarse stentproteesi distaalne pikendus.

Vale on kodeerida: 1x 1F2201 aordi endovaskulaarne proteesimine, 2x 2818L Kõhuaordi endovaskulaarne stentprotees, 2x 2821L. Kõhuaordi endovaskulaarse stentproteesi distaalne pikendus.

3.5 Neurokirurgiliste operatsioonide kodeerimine.

Osade neurokirurgiliste operatsioonide piirhinna sisse on arvestatud neuronavigatsiooni seadme kasutamise kulu. Seega nende operatsioonide kodeerimisel **ei ole lubatud** kasutada kirurgilise navigatsiooniseadme koodi 2723L.

- Ajukasvaja biopsia (kood 1A2117),
- Intrakraniaalse spontaanse või traumaatilise verevalumi või hügroomi eemaldamine (kood 1A2119),
- Kraniobasaalse liikvori fistli operatsioon (kood 1A2122),
- Ajusisese kasvajalise, põletikulise jm. kolde operatsioon (kood 1A2125),

- Koljusisese ajuvälise kasvaja operatsioon (kood 1A2129);
- Aju vaskulaarse malformatsiooni ja/või aneurüsmi operatsioon (kood 1A2130);
- Koljupõhimiku endoskoopiline operatsioon (kood 1A2204);
- Hüpofüüsi endoskoopiline operatsioon (kood 1A2205).

Näide 3.5.1. Patsiendile tehakse koljusisese kasvaja eemaldamiseks operatsioon ja kasutatakse neuronavigatsiooni seadet. Kasvaja visualiseerimiseks kasutatakse 5-aminolevuliinhapet.

Õige on kodeerida: 1x 1A2125 Ajusisese kasvajalise, põletikulise jm. kolde operatsioon, 1x7138 5-aminolevuliinhape (5-ALA) maliigse glioomi residuaalkoe intraoperatiivseks fotodünaamiliseks visualiseerimiseks.

Vale on kodeerida: 1x 1A2125 Ajusisese kasvajalise, põletikulise jm. kolde operatsioon, 1x 2723L Kirurgiline navigatsioonisüsteem, 1x7138 5-aminolevuliinhape (5-ALA) maliigse glioomi residuaalkoe intraoperatiivseks fotodünaamiliseks visualiseerimiseks.

Näide 3.5.2 Patsiendile tehakse kasvaja eemaldamiseks hüpofüüsi endoskoopiline operatsioon navigatsiooniseadme kontrolli all.

Õige on kodeerida: 1x 1A2205 Hüpofüüsi endoskoopiline operatsioon

Vale on kodeerida: 1x 1A2205 Hüpofüüsi endoskoopiline operatsioon, 1x 2723L Kirurgiline navigatsioonisüsteem (neuronavigatsioonisüsteemi kulud on arvestatud selle operatsiooni piirhinna sisse).

Näide 3.5.3. Patsiendile tehakse lülisamba II astme deformatsiooni korrigeerimise operatsioon, milles lülisamba fikseerimisel soovitud asendisse kasutatakse vastavat kruvidega süsteemi.

Õige on kodeerida: 1x 1N2157 Lülisamba rinna- ja nimmeosa haiguse, vigastuse ning I ja II astme deformatsiooni operatsioon, 1x 2638L Transpedikulaarsete kruvide ja vastava konstruktsiooniga süsteem lülisamba fikseerimiseks.

Näide 3.5.4. Patsiendil on lülisamba 10.nda torakaallüli osteoporootiline murd, mille tõttu talle tehakse lüliskeha bilateraalne täitmine luutsemendiga (vertebroplastika).

Õige on kodeerida: 1 x 1N2153 Vertebroplastika, 1 x 2729L Vertebroplastika komplekt

Vale on kodeerida: 1 x 1N2153 Vertebroplastika, 2 x 2729L Vertebroplastika komplekt (komplekt võimaldab täita ühe lüli bilateraalselt või 2 lüli unilateraalselt)

Näide 3.5.5. Kroonilise valu sündroomiga patsiendile tehakse konsiiliumi otsuse järgselt neurostimulatsiooni efekti testimiseks stimulaatori paigaldamine.

Õige on kodeerida: 1x 1A2133 Seljaaju neurostimulaatori paigaldamine testraviks.

Vale on kodeerida: 1x 1A2134 Seljaaju neurostimulaatori paigaldamine püsiraviks.

Näide 3.5.6. Patsiendil, kellele on eelnevatel aastatel paigaldatud seljaaju neurostimulaator püsiraviks/ peajaaju süvastimulaator, vahetatakse stimulaator akude tühjenemise tõttu välja.

Õige on kodeerida: 1x 1A2135 Seljaaju neurostimulaatori vahetus/ 1 x 1A2114 Peajaaju süvastimulaatori vahetus.

Vale on kodeerida: 1x 1A2134 Seljaaju neurostimulaatori paigaldamine püsiraviks või 1A2134 Peajaaju süvastimulatsioon

Näide 3.5.7. Väljendunud lihaste spastilisusega lapsele paigaldatakse ekspertkomisjoni otsuse kohaselt baklofeenravipump seisundi leevendamiseks.

Õige on kodeerida: 1 x 1A2132 Intratekaalse baklofeenravipumba paigaldamine või revisioon või eemaldamine. 1 x 2730L Intratekaalse baklofeenravipumba komplekt.

Vale on kodeerida: 1 x 1A2132 Intratekaalse baklofeenravipumba paigaldamine või revisioon või eemaldamine. 1 x 2731L Intratekaalse baklofeenravipumba revisiooni komplekt, 1x 7137 Intratekaalse baklofeenravipumba täitmine (esmane täitmine operatsiooni ajal on arvestatud operatsiooni piirhinda).

Näide 3.5.8. Patsiendile on varasemalt paigaldatud intratekaalne baklofeenravi pump, mille funktsioneerimine on häirunud. Seetõttu tehakse pumba revisioon, mille käigus selgub, et on vajalik välja vahetada pumba konnektor. Operatsioonil kasutatakse distaalset revisiooni komplekti ja täidetakse pump uue ravimiannusega.

Õige on kodeerida: 1 x 1A2132 Intratekaalse baklofeenravipumba paigaldamine või revisioon või eemaldamine. 2 x 2731L Intratekaalse baklofeenravipumba revisiooni komplekt, 1x 7137 Intratekaalse baklofeenravipumba täitmine. 1x369R Baklofeeni infusioonilahus 10 mg/20 ml

Neurokirurgilisel operatsiooni ajal tehtava **neurofüsioloogilise monitooringu** (ENG, ENMG, EEG) korral kasutatakse kodeerimisel koodi 6265 „Operatsiooniaegne neurofüsioloogiline monitooring“.

Näide 3.5.9. Patsiendile tehakse lülisamba nimmeosa vigastuse tõttu operatsioon, mille käigus on vajalik lihaste ja närvide neurofüsioloogiline monitooring. Monitooringu viib läbi neuroloog (neurofüsioloog) ENMG aparatuuriga operatsioonitoas vahetult operatsiooniajal.

Õige on kodeerida: 1x 1N2157 Lülisamba rinna- ja nimmeosa haiguse, vigastuse ning I ja II astme deformatsiooni operatsioon, 1x 6265 Operatsiooniaegne neurofüsioloogiline monitooring.

Vale on kodeerida: 1x 1N2157 Lülisamba rinna- ja nimmeosa haiguse, vigastuse ning I ja II astme deformatsiooni operatsioon, 1x 6267 Elektroneuromüograafia, 1x 6268 Elektroneurograafia.

Näide 3.5.10. Labakäe sügava traumaatilise sisselõikega patsiendile teostatakse labakäe lihaste ja närvi õmblused protseduuride toas.

Õige on kodeerida : 1x 7123 Labakäe ja -jala sirutajakõõluste ja/või lihaste õmblus , 1 x 1A2115 Perifeerse närvi õmblus

Vale on kodeerida : 1x 0N2113 Labakäe või -jala sirutajakõõluste ja/või -lihaste õmblus, 1x 1A2116 Perifeerse närvi plastika

3. 6 Sünnitusabi, günekoloogia ja rinnanäärme operatsioonide kodeerimine.

Alates 2017. aastast on uuendatud sünnitusabi ja günekoloogia ning rinnanäärmel tehtavate operatsioonide ja kirurgiliste protseduuride loetelu (vt. Lisa 6. Lisa 7). Tervishoiuteenuste rakendustingimustes on täpsustatud mõnede liidetud operatsioonide ravaiarvele kodeerimise tingimusi, mis lähtuvad nende operatsioonide kulukirjeldustest ning sarnastest tegevustest.

- ✓ Emakal tehtavate operatsioonide (koodid 1L2118, 1L2204, 1L2120) piirhind sisaldab nii emakal, emakamanustel kui ka emaka ligamentidel läbi viidavate operatsioonide kulusid. Operatsiooni raviarvele kodeerimisel tuleb lähtuda kõige täpsemini operatsiooni ulatust ja meetodit kirjeldavast teenuse nimetusest ja koodist. Operatsiooni käigus tehtud kirurgilise manipulatsioonid, meetodid ja lokalisatsioon märgitakse NCSP koodidega.

Näide 3.6.1. Patsiendile tehakse endometrioosi tõttu operatsioon emakamanuste ja -ligamentide piirkonnas ning intraligamentaarse healoomulise kasvaja eemaldamine.

Õige on kodeerida: 1 x 1L2112 Operatsioon emakamanustel või –ligamentidel ; 0,4 x 1L2112 Operatsioon emakamanustel või –ligamentidel (kuna tehakse operatsiooni nii emakamanustel kui ka ligamentidel)

- ✓ Hüsterektoomia operatsioonide (kood 1L2118 Hüsterektoomia, kood 1L2123 Radikaalne hüsterektoomia tüüp B, kood 1L2125 Radikaalne hüsterektoomia tüüp C) kuludesse on arvestatud ka emakamanustel või -ligamentidel tehtava operatsiooni (kood 1L2112) kulud. Seega neid operatsioone raviarvele simulaanoperatsioonidena ei märgita. Raviarvele märgitakse tegevust kõige täpsemini kajastanud põhioperatsiooni teenuse kood ning vastavat tegevust kirjeldavad NCSP koodid.
- ✓ Tupe, perineumi ja emakakaela rebendite taastav operatsiooni piirhind (kood 1M2101) sisaldab kõiki tupe, perineumi ja emakakaela piirkonnas tehtavate operatsioonide kulusid.

Seega raviarvele märgitakse selle piirkonna taastava operatsiooni korral üks põhioperatsioon ning täpne lokalisatsioon ja kirurgilised tegevused märgitakse NCSP koodidega.

Näide 3.6.2. Patsiendil tekkinud sünnituse järgselt lahkliha piirkonnas II järgu rebend, mis haarab tupe limaskesta, perineumi katva naha, nahaaluse koe ja lihaseid. Vigastatud koed kihiti taastatud.

Õige on kodeerida: 1 x 1M2101 Tupe, perineumi ja emakakaela rebendite taastav operatsioon

Vale on kodeerida: 1,4 x x 1M2101 Tupe, perineumi ja emakakaela rebendite taastav operatsioon

- ✓ Emakavälise raseduse operatsiooni piirhind (kood 1M2109) sisaldab operatsiooni koodiga 1L2112 Operatsiooni emakamanustel või –ligamentidel kulusid. Juhul, kui emakavälise operatsiooni käigus viiakse läbi manipulatsioon emakamanustel või emaka ligamentidel, siis see tegevus märgitakse NCSP koodidega ja raviarvele kodeeritakse üks põhioperatsioon.

Näide 3.6.3 Patsiendil emakaväline rasedus, vasakule munajuhale kinnitunud embrüo tõttu on munajuha rebenenud. Operatsioonil vasak munajuha täielikult eemaldatud.

Õige on kodeerida: 1x 1M2109 Emakavälise raseduse operatsioon

Vale on kodeerida: 1x 1M2109 Emakavälise raseduse operatsioon, 0,4 x 1L2112 Operatsiooni emakamanustel või –ligamentidel

- ✓ Laparoskoopilise hüsterektoomia erinevate operatsioonide kodeerimisel (koodid 1L2214 radikaalne laparoskoopiline hüsterektoomia tüüp B, 1L2210 Laparoskoopiline radikaalne hüsterektoomia tüüp C) ja Laparoskoopiline assisteeritud vaginaalne hüsterektoomia (LAVH- kood 1L2209) tuleb operatsiooni raviarvele valida kirurgilist tegevust, meetodit ja ulatust kõige täpsemini kirjeldav teenuse kood, sest teenuse piirhinna kujundamisel on arvestatud, et sisaldab kõiki alamtegevuste kulusid. Seega saab laparoskoopilise või laparoskoopiliselt assisteeritud hüsterektoomia korral raviarvel olla üks põhioperatsioon ja täpne kirurgiline tegevus märgitakse NCSP koodidega.

3. 6.0. Rinnanäärme operatsioonide kodeerimine.

Rinnanäärme taastavate operatsioonide kasutamise eesmärk on pahaloomulise kasvaja eemaldamise (mastektoomia) operatsiooni tõttu kaotatud kehaterviklikkuse taastamine. Muudel näidustustel nende operatsioonide kodeerimine ei ole lubatud. Eduka rinnarekonstruktsiooni oluliseks eelduseks on patsiendile individuaalselt sobiva rekonstruktsioonimeetodi valik, arvestades patsiendi haigusspetsiifilist edasist raviplaani. Rinnavähi diagnoosi saanud naisel peab olema võimalus enne rinna eemaldamise operatsiooni planeerida koos pädevate spetsialistidega (onkokirurg, plastikakirurg) rinna taastamine, kui naine seda soovib.

- ✓ operatsioone „Rinnannäärme rekonstruktsioon proteesiga“ (kood 1H2111) ja „Rinnanibu rekonstruktsioon“ (kood 1H2115) ei kasutata koos teiste rinnanäärme operatsioonidega, mis on loetletud § 55. Muude operatsioonide piirhinnad.
- ✓ Operatsioonide Rinnanäärme rekonstruktsioon proteesiga (kood 1H2111) ja Rindade korrigeerimine rinnavähi järgselt (kood 1H2113) tasu maksmise kohustuse võtab haigekassa üle juhul, kui raviotsuse on teinud pahaloomulise kasvaja paikmepõhine multidistsiplinaarne ekspertkomisjon vastava vähipaikme spetsialiseerumisega piirkondlikkus haiglas.

Rakendustingimuste seadmisel on lähtutud ravijuhistes kirjutatud soovitustest, mille eesmärk on tagada, et rinnavähi ravi, sh vajadusel rinna taastamine, planeeritakse ja viiakse ellu pädevate spetsialistide koostöös. Juhul kui rinnataastamise operatsiooni vajalikkuse kohta on teinud otsuse pahaloomulise rinnanäärme kasvaja paikmepõhine multidistsiplinaarne ekspertkomisjon vastava vähipaikme spetsialiseerumisega piirkondlikus haiglas, on vastava pädevusega arstide olemasolul võimalik rinnanäärmevähi ravi vastavalt ekspertide tehtud raviplaanile ellu viia ka mõnes muus tervishoiuasutuses.

- ✓ Teenuse nimetus, Rindade korrigeerimine rinnavähi ravi järgselt, annab selgituse, et operatsiooni käigus võib olla põhjendatud vajadus korrigeerida mõlemat rinda. Selline võimalus on arvestatud operatsiooni kuludesse ja raviarvel kodeeritaks operatsiooni kood üks kord.
- ✓ Operatsiooni Rinnanibu rekonstruktsiooni kood 1H2115 kuludesse on arvestatud kõik selles piirkonnas tehtavad tegevused, sealhulgas ka nibuvälja taastamine kui see on meditsiiniliselt põhjendatud.
- ✓ Rinnaimplantaadi valik mastektoomiajärgse rinnataastamisel on teenuseosutajale vaba, eeldusel, et vastav mudel on meditsiiniseadmete registris ja vastab kõigile meditsiiniseadmele esitatud nõuetele.

Näide 3.6.5. Patsiendile on varasemalt tehtud parempoolse mastektomia, keemia ja kiiritusravi vastavalt ekspertkomisjoni raviplaanile. Kehaterviklikkuse taastamiseks tehakse parema rinna taastamine ning rinnanibu rekonstruktsioon ning vasakpoolse rinna kuju korrigeerimine rasvkoega (lipofilling).

- Tähelepanu! Rinna kuju korrigeerimine rasvkoega (lipofilling) on arvestatud rinnataastamise operatsioonide piirhinna kuludesse.

Õige on kodeerida: 1x 1H2113 Rindade korrigeerimine rinnavähi ravi järgselt

Vale on kodeerida: 2 x 1H2113 Rindade korrigeerimine rinnavähi ravi järgselt, 0,4 x 1H2115 Rinnanibu rekonstruktsioon.

Vale on kodeerida: 1 x 1H2113 Rindade korrigeerimine rinnavähi ravi järgselt, 0,4 x 1H2115 Rinnanibu rekonstruktsioon.

Näide 3.6.6. Kasvaja paikmepõhise multidistsiplinaarse ekspertkomisjoni otsuse ja raviplaani kohaselt tehakse patseindile rinnavähi tõttu vasaku rinnanäärme subkutaanne eemaldamine ning ühemomentne rinnanäärme rekonstruktsioon proteesiga.

Õige on kodeerida: 1x 1H2108 Subkutaanne rinnanäärme eemaldamine, 1x 2985L Rinnaimplantaat

Vale on kodeerida: : 1 x 1H2108 Subkutaanne rinnanäärme eemaldamine; 0,4 x 1H2111 Rinnaäärme rekonstruktsioon proteesiga , 1x 2985L Rinnaimplantaat

3.7 Näo ja lõualuukirurgia operatsioonide kodeerimine

Uuendatud loetelu vastavus vana loeteluga on Lisas 8.

Näo- ja lõualuukirurgia operatsioonide eest (§ 51. Näo- ja lõualuukirurgia operatsioonide piirhinnad) võtab haigekassa tasu maksmise kohustuse üle juhul, kui neid osutab suu-, näo- ja lõualuukirurgia tegevusluba omav tervishoiuteenuse osutaja. Nnende teenuste raviarvele kodeerimine lubatud juhul, kui asutuses on vastava eriala pädevusega spetsialistid ja sõlmitud on vastava eriala ravi rahastamise leping. Näo-lõualuukirurgia operatsioonide kodeerimine mõne muu (näiteks hambaravi) eriala lepingu raames ei ole lubatud. Hambaravis tehtavate operatsioonide ja kirurgiliste protseduuride koodid on leitavad § 74. Hambaraviteenuste piirhinnad.

Näide 3.7.1. Patsiendile tehakse suu limaskestast lesiooni ekstsisioon ja plastiline korrigeerimine vaskul pool. Protseuur viiakse läbi hambaarsti ambulatoorsel vastuvõtul kohaliku tuimestusega.

Õige on kodeerida: 1 x 52456 Suu limaskestast lesiooni ekstsisioon ja plastiline korrigeerimine.

Vale on kodeerida: 1 x 1E2101 Suuõõne lesiooni ekstsisioon (protseduur toimub protseduuride toas, mitte täisvarustuses operatsioonitoas)

Näide 3.7.2. Näo ja lõualuukirurgia osakonna operatsioonitoas eemaldatakse osteotoomiaga patsiendi lõualuust paremal pool ülemine kolmas purihammas.

Õige on kodeerida: 1x 1E2112 Hamba kirurgiline eemaldamine osteotoomiaga.

Vale on kodeerida : 1x 52453 Hamba või implantaadi eemaldamine osteotoomiaga

4. Röntgenikontrolli kodeerimine raviarvele

Arkoskoobi kasutamisega seotud kulu on lisatud kõigi nende operatsioonide hinda, kus röntgenikontrolli erialaselt hinnangul kasutatakse. Seega ei ole õige nendele operatsioonidele täiendavalt ei röntgenoskoopia ega röntgenograafia juurde kodeerimine. Mõnede ortopeediliste ja üldkirurgiliste protseduuride hind ei sisalda röntgenikontrolli kulu ja sel juhul kui arkoskoopi kasutati, on põhjendatud röntgenoskoopia raviarvele juurde kodeerida eraldi teenusena.

Näide 4.1: Patsiendile tehtud vasema õlaliigese repositsioon EMO protseduuritoas röntgenoskoopia kontrolli all (arkoskoobiga)

Õige on kodeerida: 1x 7132 Repositsioonid suurtel luudel ja liigestel + 1x 7932 Röntgenoskoopia (üks piirkond)

Vale on kodeerida: 1 x 0N2152 Repositsioonid suurtel luudel ja liigestel

5. Diagnostiliste endoskoopiliste operatsioonide raviarvele kodeerimine

Operatsioonide loetelu kaasajastamise tulemusel on enamikel lahtistel üldkirurgilistel operatsioonidel loetelus ka väheminvasiivsed endoskoopilised alternatiivid. Ortopeedia kaasajatatud loetelus on täiendavalt artroskoopiline revisioonoperatsioon ning puusaliigese artroskoopiline operatsioon. Arvestada tuleb aga sellega, et uues loetelus olemasolevad diagnostilise endoskoopia koodid (laparoskoopia kood 0J2220 ja artroskoopia kood 0N2201) ei ole ettenähtud kasutamiseks täiendavalt endoskoopilistele operatsioonidele, kuna diagnostilise endoskoopia kulu sisaldub endoskoopilistes põhioperatsioonide hinnas.

Näide 5.1: Patsiendile planeeriti teha diagnostiline laparoskoopia, kuid uuringu käigus selgus laparoskoopiliselt seedetrakti stoomi rajamise vajadus.

Õige on kodeerida: 1x 0J2213 Laparoskoopiline seedetrakti stoomi ja/või anastomoosi rajamine või likvideerimine k.a. püloromüotoomia

Vale on kodeerida: 0,4x 0J2220 Laparoskoopia (diagnostiline) + 1x 0J2213 Laparoskoopiline seedetrakti stoomi ja/või anastomoosi rajamine või likvideerimine k.a. püloromüotoomia

Vale on kodeerida: 1,4 x 0J2213 Laparoskoopiline seedetrakti stoomi ja/või anastomoosi rajamine või likvideerimine k.a. püloromüotomia + 0 x 0J2220 Laparoskoopia (diagnostiline)

Näide 5.2: Patsiendile tehti Laparoskoopiline väikese vaagna organite kontroll ja liidete vabastamine

Õige on kodeerida: 1 x 041105 Laparoskoopiline väikese vaagna organite kontroll ja liidete vabastamine, steriliseerimine

Vale on kodeerida: 1,4x 0J2220 Laparoskoopia (diagnostiline) + 0 x 041105 Laparoskoopiline väikese vaagna organite kontroll ja liidete vabastamine, steriliseerimine

Vale on kodeerida: 1,4 x 041105 Laparoskoopiline väikese vaagna organite kontroll ja liidete vabastamine, steriliseerimine + 0 x 0J2220 Laparoskoopia (diagnostiline)

Näide 5.3: Patsient tuli põlve piirkonna valu tõttu ortopeedi vastuvõtule, kes suunas patsiendi artroskoopiale. Artroskoopial avastati liigesstruktuuridest väike vabakeha, mis eemaldati.

Õige on kodeerida: 1x0N2202 Artroskoopiline meniski reseksioon või vabakeha eemaldamine

Vale on kodeerida: :1x 0N2201 Artroskoopia +1x0N2202 Artroskoopiline meniski reseksioon või vabakeha eemaldamine

6. Operatsiooniaegsete lisavahendite (L-koodid) raviarvele märkimine

Operatsiooniaegsete lisavahendite (L-koodid) nimekirjas olevad osteosünteeside komplektid sisaldavad implantaatide paigaldamiseks vajalikke vahendeid. Näiteks plaatosteosünteesi komplekti kuuluvad ka kruvid, DHS ja DCS komplekti kuuluvad samuti kruvid, juhtevarras jne.

Operatsiooni lisavahendite loetelust on kaotatud senikehtinud piirangud staplerite kasutamisele ainult teatud operatsioonide korral.

Juhul, kui operatsiooni lisavahendit kasutakse kirurgilise sekkumise käigus, mis tehakse mujal, kui täisvarustuses operatsioonitoas, kodeeritakse raviarvele osutatud teenus vastavast protseduuride paragrahvist ning lisatakse lisavahendi kood meditsiiniseadmete ja ravimite paragrahvist

Näide 6.1. Patsiendile tehti väljaspool operatsioonituba haava ettevalmistamiseks vaakumravi, mille käigus kasutati vaakumteraapia- VAC süsteemi.

Õige on kodeerida: 1x7115 Pindmiste haavade ekstsiseerimine, kirurgiline korrastus + 1x2676L negatiivse rõhuga kinnist süsteemi (vaakumteraapia- VAC süsteemi)

Vale on kodeerida: 1x 0Q2109 Tüslike haavade ekstsissioon, kirurgiline korrastus operatsioonitoas + 1x2676L negatiivse rõhuga kinnist süsteemi (vaakumteraapia- VAC süsteemi)

Sama kodeerimist on õige kasutada ka juhul kui VAC süsteemi vahetus toimub intensiivpalatis või sidumistoas.

Üldkirurgia operatsioonide hinnad sisaldavad ligeerimisseadmete (nt Ligasure ja/või Harmonic) ja nendega kasutatavate ühekordsete lõikurite otsikute kulusid. Ligeerimise ühekordsete otsikute kulud on teenustesse lisatud raviastutuste keskmise kasutuse alusel. Seetõttu pole ligeerimisvahendeid lisatud paragrahvi 59 (tervishoiuteenuste osutamisel kasutatavad meditsiiniseadmed)

Tsementeeritava endoproteesi paigaldamise operatsiooni hind ei sisalda tsemendi maksumust – Endoproteesimisel kasutatav tavaline tsement 40g või põletikuvastast vahendit sisaldav tsement 20g on lisavahendite loetelus eraldi väljatoodud koodiga 2678L. Teenust koodiga 2678L kodeeritakse raviarvele vastavalt kasutatud tsemendi tegelikule kulule ja liigile. Raviarvele hulga märkimisel lähtutakse avatud ja kasutatud pakendite kaalust, mitte patsiendile manustatud tsemendi kaalust.

Näide 6.2. Patsiendile tehti kirurgiline protseduur huule frenulotoomia ilma plastikata.

Õige on kodeerida: 1x7202 Keele või huule frenulotoomia ilma plastikata

Vale on kodeerida: 1x7122 Muud kirurgilised protseduurid

Alates 2017. aastast lisati operatsiooni lisavahendite (meditsiiniseadmete) loetellu günekoloogilistel ja rinnanäärme operatsioonidel vajalikud lisavahendid:

- Prolapsi võrk (eesmine) (kood 2980L)
  - Prolapsi võrk (tagumine) (kood 2981L)
  - Kiwi vaakumotsik (kood 2982L)
  - Emaka tamponaadiballoon (kood 2983L)
  - Koeekspander (kood 2984L)
  - Rinnaimplantaat (kood 2985L)
  - Rinna titaanvõrk (kood 2986L)
- Koeekspander (kood 2984L) on alates 2017. aastast teenuste loetelus eraldi koodiga , sest meditsiiniseadme kulu lahutati varasemast kompleksteenusest “ Pehmekoe defekti parandamine koeekspandri abil “ kood 2282K .
- Koeekspander kodeeritakse kasutamise taastavatel või plastilistel lõikustel koos vastava piirkonna operatsiooniga.

Näide 3.6. 4 Patsiendile teostatud varasemelt vasema rinnanäärme eemaldamine. Vähiravi lõppedes on planeeritud viia läbi rinna taastamise ettevalmistus koeekspandriga.

Õige on kodeerida: 1x 1H2110 Koeekspandri asetamine või eemaldamine, 1x 2984L Koeekspander

Vale on kodeerida: 1x 1H2113 Rinade korrigerimine rinnavähi ravi järgselt, 1x 2984L Koeekspander

7. Simultaanoperatsioonide raviarvele märkimine

Simultaanoperatsiooniks loetakse juhtu, kui patsiendile tehakse samas anatoomilises piirkonnas mitu operatsiooni. Anatoomiline piirkond on tervishoiuteenuste loetelu 6 peatüki mõttes ülajäse, alajäse, vaagen, rindkere, kõht, pea (v.a ajukolju), ajukolju, kael, lülisammas.

Alates 2017. aastast on muutunud simultaanoperatsiooni(de) eest tasutamise põhimõte: Ühe või enama täiendava kirurgilise operatsiooni korral tasutakse põhioperatsioonile lisanduva operatsiooni eest 40% täiendava operatsiooni piirhinnast.

Muudatuse tegemisel on lähtutud asjaolust, et

- **samaaegselt mitme operatsiooni (e. simultaanoperatsiooni) toimumine samas anatoomilises piirkonnas on pigem erandlik juhtum ja**
- **iga (põhi)operatsiooni piirhind sisaldab kõiki operatsiooni läbiviimiseks vajalikke kulusid**

Näide 7.1: Patsiendil amputeeriti sõrm ja varvas.

Õige on kodeerida: Sõrme või varba amputatsioon 0N2101 x 2 ja ei rakendata simultaanoperatsiooni põhimõtet.

Näide 7.2: Patsiendil nihkunud spondülolistees 56%. Teostatud 3 lüli spondülodees ja luuplastika. Teenuse koodi 0N2148 võib raviarvele kodeerida vaid x 1, st kodeerimine ei sõltu lülide hulgast.

Õige on kodeerida: 1x 0N2148 Lülisamba III ja IV astme deformatsioonide korrigeerimine

Vale on kodeerida: 1 x 0N2148 Lülisamba III ja IV astme deformatsioonide korrigeerimine + 0,4 x 0N2108 Luuplastika,

Loetelus paragrahvis 57 on loetletud mõned erandlikud operatsioonid, mille korral simultaansuse põhimõtet ei rakendata, kuna iga järgneva operatsiooniga ei ole võimalik saavutada olulist

kulude kokkuhoidu. Üldkirurgilistele operatsioonidele erandeid pole tehtud, ortopeediliste operatsioonide osas on üks erand - väikese liigese endoproteesimine (kood 0N2138), mille korral kaasnevad iga järgneva liigese endoproteesimisega olulised lisakulud.

Teiseks on simultaanoperatsioonide raviarvele märkimisel oluline tähele panna, et ortopeediliste operatsioonide loetelus on terve rida operatsioone, mis sisalduvad mõnes teises operatsioonis ja mille kasutamine simultaanoperatsioonina koos nende operatsioonidega **ei ole** seetõttu **lubatud**:

Tenosünoviidi kirurgilise ravi (kood 0N2107) maksumus sisaldub operatsiooni Karpaalkanali sündroomi ravi koos tenosünoviidi kirurgilise raviga maksumuses (kood 0N2116). Seega ei tohi neid kahte operatsiooni üheaegselt raviarvele kodeerida.

Operatsiooni „Labakäe või labajala deformatsioonide kirurgiline ravi, sh luukorreksiooniga *hallux valgus'e* operatsioon“ kood 0N2110 sisaldab ka operatsiooni „*Hallux valguse* operatsioon“ kood 0N2109 kulusid. Seega neid operatsioone koos raviarvele kanda ei ole lubatud.

Liigesekapsli ja -sidemete õmblus (kood 0N2121) sisaldub tegevusena muudes operatsioonides, kus seda tegevust tehakse. Liigesekapsli ja -sidemete õmblus kodeeritakse raviarvele ainult juhul, kui see on iseseisev operatsioon st seda ei kasutata simultaanoperatsioonina.

Suure liigese revisioonproteesimine (kood 0N2145) sisaldab teenuse Kordusoperatsioon proteesitud liigesel (kood 0N2146) kulusid. Seega neid operatsioone koos raviarvele kanda ei ole lubatud.

Osteoplastiline osteosüntees (kood 0N2135) sisaldab luuplastika (kood 0N2108) ja osteosünteesi (erinevad osteosünteesi koodid) kulusid. Seega kodeeritakse raviarvele osteoplastilise osteosüntees ainult koodiga 0N2135 ja ei kodeerita raviarvele lisaks sellele luuplastikat ega osteosünteesi. Samuti ei ole õige osteoplastilist osteosünteesi kodeerida raviarvele luuplastika ja osteosünteesi koodide kombinatsioonina.

Kolmandaks on osade operatsioonide sisse arvestatud kõik nende läbiviimiseks vajalikud kulud ja vältimaks võimalikke mitmetimõistmisi on loetelusse lisatud rakendustingimused, millega ei ole neile teenustele simultaanoperatsioonina lubatud juurde kodeerida teisi operatsioone peatükist nr 6.

Sellised operatsioonid on:

- Lülisamba liitoperatsioon (kood 0N2148);
- Labakäe või labajala hulgivigastuse kirurgiline ravi (mitme koe struktuuri kahjustusega vigastus) (kood 0N2149)
- Kompleksne operatsioon vaagnaluudel (kood 0N2137)
- Suuremahulised resektsioonid ja revisioonoperatsioonid lülisambal (kood 1N2158)

Kui artroskoopiliselt operatsioonilt minnakse üle lahtisele, kodeeritakse põhioperatsioonina lahtine operatsioon.

Teenuste raviarvele kodeerimise ühetaolisuse tagamiseks on ortopeediliste operatsioonide loetelu rakendustingimustesse lisatud operatsioonide nimetustes olevate luude ja liigeste jaotumise täpsustused:

- **suured liigesed:** puusa-, põlve-, õla-, hüppe-, randme- või küünarliigesed (kõik ülejäänud liigesed loetakse väikesteks liigesteks);
- **väikesed luud** : labakäe, labajala, randme, eespöia-, lüüsisamba- ja rangluud;
- **suured luud** : abaluud, vaagnaluud ning suured toruluud: õlavarre-, käsivarre-, reie- ja sääreluud.

Juhul, kui teenuse nimetuses on määratletud opereeritav luu või liiges, on operatsiooni kodeerimisel raviarvele oluline jälgida, kas teenuse nimetus sisaldab mitut luud-liigest (st on mitmuses) või ainult ühte.

Näide 7.2: patsiendil on kolme sõrmeluu lahtine murd luuotste nihkumisega, tehti osteosüntees.

Õige on kodeerida: 1 x 0N2114 Väikese luu osteosüntees, 0,4 x 0N2114 Väikese luu osteosüntees, 0 x 0N2114 Väikese luu osteosüntees

Näide 7.4: patsiendil on kahe karpaalluu killunenud murrud. Tehtud luude ja liigeste verine repositsioon, osteosüntees ja fiksatsioon

Õige on kodeerida: 1x 0N2115 Väikeste luude ja/või liigeste lahtine repositsioon ja fiksatsioon + fikseerimisel kasutatud lisavahendid

Näide 7.5: patsiendil on lahtine põidlaluu murd, põidla liigese nihkumine ja põidla sirutajakõõluse rebend. Tehti luude ja liigeste verine repositsioon, osteosüntees ja fiksatsioon, sirutajakõõluse õmblus ja naha plastika

Õige on kodeerida: 1 x 0N2149 Labakäe või labajala hulgivigastuse kirurgiline ravi (mitme koe struktuuri kahjustusega vigastus) + fikseerimisel kasutatud lisavahendid

Lisa 1. Üldkirurgia operatsioonide vastavustabel alates 2012.a.

Uus teenuse nimetus	Uus kood	Varem kehtinud teenuse nimetus	Varasem kood
Mädakolde avamine ja dreeneerimine	0Q2110	Süvaabstsessi, flegmooni avamine	10104
		Paraproktiidi, fistlite operatsioon	20105
Mädakolde avamine ja dreeneerimine	7116	Süvaabstsessi, flegmooni avamine	10104
		Ambulatoorne pisioperatsioon (pindmise mädakolde avamine, panariitsiumi avamine, pindmise naha- ja aluskoe tuumorite eemaldamine jmt)	7100
Naha ja nahaaluskoe kasvaja eemaldamine protseduuritoas	7114	Laialdase (suure) healoomulise kasvaja eemaldamine	10101
		Ambulatoorne pisioperatsioon (pindmise mädakolde avamine, panariitsiumi avamine, pindmise naha- ja aluskoe tuumorite eemaldamine jmt)	7100
Muud kirurgilised protseduurid	7122	Ambulatoorne pisioperatsioon (pindmise mädakolde avamine, panariitsiumi avamine, pindmise naha- ja aluskoe tuumorite eemaldamine jmt)	7100
Naha ja nahaaluskoe kasvaja eemaldamine protseduuritoas	0Q2101	Laialdase (suure) healoomulise kasvaja eemaldamine	10101
Kilpnäärme operatsioon	0B2101	Kilpnäärmesõlme või -tsüsti eemaldamine	30102
		Kilpnäärme hemitüreidektoomia	40101
Kõrvalkilpnäärme operatsioon	0B2103	Operatsioonid teistel endokriinsetel näärmetel	50113
Kilpnäärme subtotaalne või radikaalne resektsioon või kaela radikaalne lümfadenektoomia Crile järgi	0B2102	Kilpnäärme subtotaalne resektsioon	60116
		Kilpnäärme radikaalne ekstirpatsioon	70112
Endoskoopiline operatsioon kaelal ja aksillaarpiirkonnas	0P2201		Uus
Lümfadenektoomia kaelal, aksillaarpiirkonnas või kubemes	0P2101	Ingvinaalsete, aksillaarsete lümfisõlmede eemaldamine	30110
		Kaela süva lümfisõlme eemaldamine	21018
Sõrme või varba amputatsioon	0N2101	Sõrme või varba amputatsioon	10102
		Varba või sõrme amputatsioon	10601
		Väikeste luude amputatsioon, eksartikulatsioon	10204
Väikese luu amputatsioon või kõndi korrastus	7121	Sõrme või varba amputatsioon	10102
Reie, sääre või põia amputatsioon	0N2102	Sääre või reie amputatsioon	30111
		Sääre või reie amputatsioon	30604
		Transmetatarsaalne amputatsioon	20603
Vaagnapõhjelihaste taastamine	0L2101	Vaagnapõhjelihaste taastamine	30113

Uus teenuse nimetus	Uus kood	Varem kehtinud teenuse nimetus	Varasem kood
Amputatsioon või eksartikulatsioon õlast või puusast	0P2102	Käe eksartikulatsioon õlaliigesest luukasvaja korral	40116
		Reie eksartikulatsioon luukasvajate korral	50115
		Käe torakoskapulaarne ekstirpatsioon luukasvajate puhul	60115
Naha ja nahaaluskoe kasvaja eemaldamine operatsioonitoas (va näo või kaelapiirkonna kasvaja)	0Q2101	Angioomide ekstsioon	30804
Näo või kaelapiirkonna naha ja nahaaluskoe kasvaja eemaldamine	0Q2102	Kavernoosse ja ratsemoosse angioomi ekstsioon	50804
		Näopiirkonna nahakasvaja eemaldamine	11008
		Näo leiooni ekstsioon koos plastikaga	30813
Pahaloomuliste nahakasvajate radikaalne eemaldamine	0Q2103	Pahaloomuliste nahakasvajate radikaalne kirurgiline ravi	20107
		Pehme koe tuumorite radikaalne eemaldamine (koos lihasgruppidega)	50112
Nahatransplantatsioon alla 4 %	0Q2104	Nahatransplantatsioon dermatoomiga alla 4%	30204
Nahatransplantatsioon alla 0,5%	7120	Nahatransplantatsioon dermatoomiga alla 4%	30204
Nahatransplantatsioon 4 kuni 6 %	0Q2105	Nahatransplantatsioon dermatoomiga 4-6%	50209
Nahatransplantatsioon 7 kuni 9 %	0Q2106	Nahatransplantatsioon dermatoomiga 7-9%	60205
Nahatransplantatsioon 10-14%	0Q2107	Nahatransplantatsioon dermatoomiga 10-14%	70205
Nahatransplantatsioon 15% ja enam	0Q2108	Nahatransplantatsioon dermatoomiga 15% ja enam	80203
Apendektoomia	0J2125	Apendektoomia (krooniline)	20103
		Apendektoomia (äge, MB)	30106
Apendektoomia kesklõikest	0J2101	Apendektoomia kesklõikest, kõhukoopa tualett	40104
Laparoskoopiline apendektoomia	0J2211		Uus
Laparotoomia	0J2102	Kõhukoopa abstsessi avamine	30108
		Diagnostiline ja proovilaparotoomia	30104
		Operatsioon avatud uurahhuse korral	40112
		Vagotoomia (dreeneeriva operatsioonita)	50103
		Vagotoomia (koos dreeneeriva operatsiooniga)	60104
		Relaparotoomia tüsistuse tõttu	50114

Uus teenuse nimetus	Uus kood	Varem kehtinud teenuse nimetus	Varasem kood
		Pankreatiidi drenaažoperatsioon (bursa, paranefrium'i drenaaž, nekrektomia)	50118
Laparoskoopia	0J2220		Uus
Operatsioon seedetrakti või kõhuseinte väärarengute puhul vastsündinul	0J2103	Operatsioon kõhu eesseina anomaaliate puhul vastsündinutel	50111
		Operatsioon söögitoru, seedetrakti väärarengu puhul vastsündinutel	60113
		Proktoplastika anuse atresia korral	40113
Söögitoru operatsioonid (kaelaosa)	0J2104	Söögitoru operatsioonid (kaelaosa)	50101
Söögitoru operatsioonid va kaelaosa	0J2126	Söögitoru operatsioonid (rinnaosa)	70101
		Torakoabdominaalne operatsioon söögitoru alumise osa pahaloomuliste kasvajate korral	90103
		Torakoabdominaalne operatsioon söögitoru keskmise või ülemise kolmandiku pahaloomuliste kasvajate korral	90104
Söögitoru operatsioonid va kaelaosa	0J2126	Operatsioon torakoabdominaalse vigastuse puhul (torakolaparotoomia)	80101
Mediastinoskoopiline, torakoskoopiline, laparoskoopiline operatsioon söögitorul	0J2201		
Seedetrakti stoomi ja/või anastomoosi rajamine või likvideerimine k.a. Püloromüotoomia	0J2105	Gastrotoomia, -stoomia, püloromüotoomia	30105
	0J2105	Peensooletoomia, -stoomia, suturatsioon, anastomoos	40103
		Kolostoomi rajamine või sulgemine	30107
		Polüübi eemaldamine jämesoolelõike kaudu (onkoloogia)	40110
Laparoskoopiline seedetrakti stoomi ja/või anastomoosi rajamine või likvideerimine k.a. Püloromüotoomia	0J2213		Uus
Mao ja/või 12-sõrmiksoole pahaloomulise kasvaja operatsioon	0J2106	Mao reseksioon (B I, B II)	60103
		Mao ekstirpatsioon, kardia reseksioon	70102
		Mao subtotaalne reseksioon lümfisõlmede laiendatud eemaldamisega	70103
		Abdominaalne gastrektoomia laiendatud lümfadenektoomiaga	80103
Mao ja/või 12-sõrmiksoole pahaloomulise kasvaja laparoskoopiline operatsioon	0J2203		Uus
Mao ja/või 12-sõrmiksoole operatsioon	0J2107	Mao rekonstruktiivne operatsioon (rereseksioon)	70110
		Hiaatushernia operatsioon	60102

Uus teenuse nimetus	Uus kood	Varem kehtinud teenuse nimetus	Varasem kood
		Haavandi ekstsisektsioon, püloroplastika, gastroenteroanastomoos	50102
		Biliodigestiivne anastomoos	60105
		Perforeerunud haavandi üleõmblus	40102
Mao ja/või 12-sõrmiksoole laparoskoopiline operatsioon	0J2202		Uus
Bariaatriline laparoskoopiline maost möödajuhtiv operatsioon või bariaatriline vertikaalne mao resektsioon	0J2204		Uus
Sapipõie operatsioon	0J2108	Koletsüstektoomia	40105
Sapipõie laparoskoopiline operatsioon	0J2205	Laparoskoopiline kolektsüstektoomia	50108
Sapiteede operatsioon	0J2109	Koledohhotoomia	50107
		Sapiteede rekonstruktiivne operatsioon	70111
		Sapiteede resektsioon laiendatud lümfadenektoomiaga	90106
Sapiteede laparoskoopiline operatsioon	0J2206		Uus
Hemihepatektoomia	0J2110	Koletsüstektoomia maksa parema sagara resektsiooni või hemihepatektoomia ja laiendatud lümfadenektoomiaga	90105
		Sapiteede resektsioon maksa hiiluse resektsiooni või hemihepatektoomia ja laiendatud lümfadenektoomiaga	100101
		Maksa operatsioonid (v.a resektsioon)	40107
		Maksa vasema sagara resektsioon	70109
		Maksa tüüpiline (anatomiline) resektsioon	80104
		Hemihepatektoomia	90108
		Laiendatud hemihepatektoomia	100102
		Maksa parema sagara eemaldamine	90102
Laparoskoopiline hemihepatektoomia	0J2207		Uus
Maksa atüüpiline resektsioon	0J2111	Maksa segmentaalne resektsioon	70114
		Maksa segmentektoomia ja subsegmentektoomia	80105
		Maksa atüüpiline resektsioon	70116
		Maksa lobektoomia	90107
Maksa laparoskoopiline atüüpiline resektsioon	0J2208		uus
Splenektoomia	0J2112	Splenektoomia (plaaniline)	50109
Laparoskoopiline splenektoomia	0J2209		Uus
Pankrease resektsioon ja/või pankreatojejunostoomia.	0J2113	Pankrease sabaosa resektsioon, pankreatojejunostoomia	70104
Pankreatoduodenaalne resektsioon.	0J2114	Pankreatektoomia	80102
		Pankrease distaalne subtotaalne resektsioon splenektoomia ja laiendatud lümfadenektoomiaga	80106

Uus teenuse nimetus	Uus kood	Varem kehtinud teenuse nimetus	Varasem kood
		Pankreatoduodenaalne reseksioon	90101
Laparoskoopiline kõhunäärme operatsioon	0J2210		Uus
Naba-, kubeme- või reiesonga operatsioon	0J2115	Ingvinaalherniotoomia	30116
Muu kõhuseina songa operatsioon	0J2116	Herniotoomia armisonga puhul	40117
		Herniotoomia pitsunud songa korral	30103
		Umbilikaal-, femoraalherniotoomia	30115
Muu kõhuseina songa laparoskoopiline operatsioon	0J2218		Uus
Laparoskoopiline naba-, kubeme- või reiesonga operatsioon	0J2217		Uus
Soolesulguse operatsioon ilma reseksioonita	0J2117	Liidete vabastamine soolesulguse korral	40108
		Operatsioon invaginatsiooni korral	40109
Laparoskoopiline soolesulguse operatsioon ilma reseksioonita	0J2212		Uus
Peensoole reseksioon	0J2118	Peensoole reseksioon	50104
		Herniotoomia soole reseksiooniga	50106
Jäme- ja/või pärasoole reseksioon anastomoosiga	0J2119	Totaalne kolektoomia	70106
Jäme- ja/või pärasoole reseksioon anastomoosiga	0J2119	Parem- ja vasempoolne hemikolektoomia	60108
Laparoskoopiline jäme- ja/või pärasoole reseksioon anastomoosiga	0J2214		Uus
Jäme- ja/või pärasoole reseksioon ilma anastomoosita	0J2120	Jämesoole reseksiooni I, II etapp, Hartmanni operatsioon	50110
		Radikaalne operatsioon Hirschprungi tõve puhul	70113
		Rektumi reseksioon, amputatsioon	60109
		Totaalne kolektoomia	70106
		Rektumi abdominoperineaalne ekstirpatsioon	70107
		Pärasoole taastamine (plastika)	60110
Laparoskoopiline jäme- ja/või pärasoole reseksioon ilma anastomoosita	0J2215		Uus
Anuse operatsioon	0J2121	Sfinktrivälise fistli operatsioon	30114
		Hemorroidide, polüüpide ja fissuuride operatsioonid	20104
Rektopeksia või anaalsfinktri plastika	0J2122	Rektopeksia (laparotoomia kaudu)	50105
		Anaalsfinktri plastika	20108
Laparoskoopiline rektopeksia	0J2216		Uus
Operatsioon kõhukoopa organite	0J2132	Operatsioon parenhümatosse organi vigastuse puhul	70115
		Operatsioon õsorgani vigastuse korral	60107

Uus teenuse nimetus	Uus kood	Varem kehtinud teenuse nimetus	Varasem kood
mitmikvigastuse puhul		Operatsioon kõhukoopa organite mitmikvigastuse puhul (parenhümatoosse ja õõnesorgani vigastuse korral)	70108
Laparoskoopiline operatsioon kõhukoopa organite mitmikvigastuse puhul	0J2219		Uus
Tüsiliike haavade ekstsisioon, kirurgiline korrastus operatsioonitoas	0Q2109	Tüsiliike haavade ekstsisioon, kirurgiline korrastus	30201
		Pea- või kaelapiirkonna haava revisioon	20811
		Haava revisioon kosmeetilise korrektsiooniga	11009
Pindmiste haavade ekstsisioon, kirurgiline korrastus protseduuritoas	7115	Haava revisioon kosmeetilise korrektsiooniga	11009
		Tüsiliike haavade ekstsisioon, kirurgiline korrastus	30201
		Nahahaava suturatsioon	7101
Võõrkeha eemaldamine pehmetest kudedest	0N2103	Võõrkeha eemaldamine pehmetest kudedest	20218
		Väikese implantaadi või võõrkeha eemaldamine	10203
Võõrkeha (va implantaadi) eemaldamine pehmetest kudedest	7117	Võõrkeha eemaldamine pehmetest kudedest	20218
Väikese implantaadi eemaldamine	7118	Väikese implantaadi või võõrkeha eemaldamine	10203
Varikotseele, hüdrootseele operatsioon	0K2101	Varikotseele, hüdrootseele operatsioon	20302
Variektoomia safenektoomiata	0P2103	Variektoomia vena saphena magna põhitüve eemaldamiseta	20601
Variektoomia safenektoomiaga	0P2104	Safenektoomia koos variektoomiaga	30608
Neurolüüs ja perifeerseid närve dekomprimeeriv operatsioon	0A2101	Neurolüüs ja perifeerseid närve dekomprimeeriv operatsioon	30702
Subtotaalne palmaraponeuroosi eemaldamine	0N2104	Dupuytreni kontraktuuri operatsioon	20204
		Subtotaalne palmaraponeuroosi eemaldamine	30218
Retroperitoneaaltumori eemaldamine	0K2103	Retroperitoneaaltumori eemaldamine	60112
		Retroperitoneaaltumori eemaldamine	60302
Laparoskoopiline retroperitoneaal-tumori eemaldamine	0K2201		Uus
Trahheostoomia	0G2101	Trahheostoomia	30112
Väikese implantaadi vahetamine	7119		Uus
Põletushaige sidumine (ambulatoorne)	7133	Põletushaige sidumine	7111
Põletushaige sidumine (statsionaarne)	7134		
Osteomüeliidihaige sidumine lahtise luukolde puhul	7135	Osteomüeliidihaige sidumine lahtise luukolde puhul	7113
Laparotsentees	7110	Laparotsentees	7110

Lisa 2. Ortopeedia operatsioonide vastavustabel alates 1.märts 2013.a

Uus nimi	Uus kood	Seni kehtinud tervishoiuteenuse nimetus	varasem kood
Esharotoomia	0Q2118	Esharotoomia	10206
Esharotoomia	7125		
	<i>kustutatakse loetelust</i>	Ravinõelte sisestamine luukanalisse	10207
Labakäe või - jala sirutajakõõluste ja/või lihaste õmblus	0N2113	Lihase-, kõõluseõmblus	20201
Labakäe ja - jala sirutajakõõluste ja/või lihaste õmblus (protseduur)	7123		
Kompleksne labakäe või labajala hulgivigastuse kirurgiline ravi (mitme koe struktuuri kahjustusega vigastus)	0N2149		uus
Suure kõõluse õmblus (kõik muud v.a labajala ja labakäe kõõlused ja õlg)	0N2150		uus
Reamputatsioon	0N2120	Luudeformatsiooni korrigeerimine, proteesimiseks ettevalmistamine	20203
Dupuytreni kontraktuuri operatsioon	0N2105	Subtotaalne palmaraponeuroosi eemaldamine	30218
Tenosüoviidi operatiivne ravi	0N2107	Tenosüoviidi operatiivne ravi	20206
Karpaalkanali sündroomi ravi koos tenosüoviidi kirurgilise raviga	0N2116	Perifeerseid närve dekomprimeeriv operatsioon	0A2101
Karpaalkanali avamine (karpaalkanali sündroomi raviks)	0A2102		
Perifeersete tunnelsündroomide dekompressioon ja karpaalkanali avamine	0A2103		
Väikeste luude ja/või liigete lahtine repositsioon , fiksatsioon	0N2115	Väikeste luude, liigete verine repositsioon, osteosüntees	20202
Väikese luu osteosüntees	0N2114	Sõrmelülide, kämbala- ja randmeluude osteosüntees	30217
		Sõrmelülide, kämbala- ja randmeluude osteoplastiline fiksatsioon	30219
Labakäe või jala luude osteotoomia osteosünteesiga	0N2111	Väikeste luude osteotoomia	20208
<i>Hallux valguse</i> operatsioon	0N2109	Hallux valguse operatsioon	20205
Labakäe või labajala deformatsioonide kirurgiline ravi, sh luukorreksiooniga <i>hallux valgus'e</i> operatsioon	0N2110	Labakäe ja labajala deformatsioonide kirurgiline ravi	40206
Operatsioon väikesel liigesel	0N2117	Sünovektoomia, artroplastika väikestel luudel	20207
Väikese liigese endoproteesimine	0N2138	Väikeste liigete endoproteesimine	30209

Uus nimi	Uus kood	Seni kehtinud tervishoiuteenuse nimetus	varasem kood
Lahtine luu, liigese ortopeediline biopsia	0N2104	Luu, liigese biopsia	20209
Suure ortopeedilise implantaadi eemaldamine liigeselt või luust	0N2123	Suure implantaadi eemaldamine	20210
Labakäe või jala painutajakõõluste õmblus	0N2112	Labakäekõõluste õmblus	20211
Luu trepanatsioon ja/või sekvestrektoomia	0N2118	Luu trepanatsioon, sekvestrektoomia	20212
Luu trepanatsioon ja/või sekvestrektoomia (uus protseduur)	7124		
Suurte liigete, luude verine repositsioon, fiksatsioon	0N2119	Suurte liigete, luude verine repositsioon, fiksatsioon	30202
Liigesekapsli ja sidemete õmblus	0N2121	Liigesekapsli ja sidemete õmblus	30203
Artroskoopia	0N2201	Artroskoopia	30205
<i>sisaldub 0N2203 all</i>	kustutatakse loetelust	Operatsioon meniski vigastuste korral	30206
Võõrkeha eemaldamine liigesest või luust	0N2122	Võõrkeha eemaldamine liigesest	30207
Plastiline operatsioon kõõlusel või lihasel	0N2126	Kõõluse, lihase transplantatsioon	30208
		Kõõluse plastika	40203
Suure tüsistunud ortopeedilise implantaadi eemaldamine liigeselt või luust	0N2124	Suure implantaadi eemaldamine (tüsistunud, sh lülisammas)	30210
Suure toruluu (õla-, käsivarre-, reie- ja sääreluud) osteosüntees plaadiga	0N2127	Suure toruluu (õla-, käsivarre-, reie- ja sääreluud) osteosüntees	40201
Suure toruluu (õla-, käsivarre-, reie- ja sääreluud) osteosüntees naelaga	0N2154		
Artroskoopiline meniski reseksioon või vabakeha eemaldamine	0N2202	Artroskoopiline operatsioon (menisk, reseksioon, vabakeha)	40202
Nahaplastika «toitval jalal»	0Q2111	Nahaplastika «toitval jalal» (Itaalia plastika)	40204
Luuplastika	0N2108	Luuplastika	40205
Suure liigese sünovektomia	0N2134	Suurte liigete sünovektomia	40207
<i>loetelust välja, sisaldub 0N2129 all</i>	NA	Suure toruluu osteotomia	40208
Reieluukaela osteosüntees	0N2130	Reieluukaela osteosüntees	40209
Õlaliigese pöörajahase kõõluskätise rebendi taastamine	0N2151	Õlaliigese pöörajahase kõõluskätise rebendi taastamine	40215
Suure toruluu tüsilike (lahtiste, killustunud) murdude osteosüntees	0N2128	Suure toruluu tüsilike (lahtiste, killustunud) murdude osteosüntees	50201
Liigesesisese murru osteosüntees	0N2131	Killustunud liigesesiseste murdude osteosüntees	50202
Välisfiksatsioon luudel ja/või liigestel	0N2132	Kompressioon-distraktsioon-osteosüntees	50203
		Vaagnaringi ebastabiilsete murdude välisfiksatsioon	60210
Suure liigese artrodees või	0N2133	Suure liigese reseksioon, artrodees,	50204

Uus nimi	Uus kood	Seni kehtinud tervishoiuteenuse nimetus	varasem kood
artroplastika		artroplastika	
Suure toruluu osteotoomia osteosünteesiga	0N2129	Suure toruluu osteotoomia osteosünteesiga	50207
	<i>kustutatakse loetelust</i>	Tagumine spondülodees trauma korral	50208
Artroskoopiline operatsioon (v.a menisk, reseksioon, vabakeha, puusaliiges)	0N2203	Artroskoopiline operatsioon (v.a menisk, reseksioon, vabakeha)	50213
Puusaliigese artroskoopiline operatsioon	0N2205		NA
Vaagnaluude osteosüntees	0N2136	Vaagnaluude osteosüntees	60201
Osteoplastiline osteosüntees	0N2135	Osteoplastiline osteosüntees	60202
		Luude pikendamine	60203
Puusaliigest korrigeeriv operatsioon ja /või tüsiliku puusanapamurru osteosüntees	0N2137	Puusaliigest korrigeeriv operatsioon	60204
		Tüsiliku puusanapamurru osteosüntees	80206
Kordusoperatsioon proteesitud liigesel	0N2146	Kordusoperatsioon proteesitud liigesel	60208
Liigesstruktuuride terviklikkuse taastamine artroskoopilisel või miniartrotoomia meetodil	0N2204	Liigete sidemete taastamine artroskoopilisel või miniartrotoomia meetodil	60211
		Kaasasündinud, retsidgeeruva ja vana nihestuse kirurgiline ravi	50205
		Põlve- ja õlaliigese sidemete plastika	50206
Revisioonoperatsioon liigesstruktuuride terviklikkuse taastamiseks artroskoopilisel või miniartrotoomia meetodil	0N2206		Uus
Puusaliigese tsemendeeritava endoproteesi paigaldamine	0N2139	Suure liigese endoproteesimine	70201
Puusaliigese ilma tsemendita proteesi paigaldamine	0N2140		
Põlveliigese endoproteesi paigaldamine	0N2141		
Muu suure liigese tsemendeeritava endoproteesi paigaldamine	0N2142		
Muu suure liigese ilma tsemendita proteesi paigaldamine	0N2143		
Poolproteesi paigaldamine suurele liigesele	0N2144		
Suure liigese revisioonproteesimine	0N2145	Suure liigese revisioonproteesimine	100203
Endoproteesi eemaldamine suurel liigesel	0N2125	Endoproteesi eemaldamine suurel liigesel	70202
Lülisamba I ja II astme deformatsioonide korrektsioon	0N2147	Lülisamba I ja II astme deformatsioonide (skolioos, küfoos, spondülostees jt) operatsioon metallist implantaatidega	80201
Lülisamba III ja IV astme	0N2148	Lülisamba III ja IV astme	90201

Uus nimi	Uus kood	Seni kehtinud tervishoiuteenuse nimetus	varasem kood
deformatsioonide korrektsioon		deformatsioonide (skolioos, küfoos, spondülostees jt) operatsioon metallist implantaatidega	
Põletushaava ekstsisioon alla 4%,	0Q2112	Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon kuni 1%	20213
		Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon 1-3%	30211
Põletushaava ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga alla 4%,	0Q2119	Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga kuni 1%	30213
		Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga 1-3%	50210
Põletushaava ekstsisioon 4-9%,	0Q2113	Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon 4-6%	40211
		Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon 7-9%	60206
		Põletushaava sekundaarne ekstsisioon 7-9%	30212
Põletushaava ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga 4-9%,	0Q2120	Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga 4-6%	70204
		Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga 7-9%	80202
Põletushaava ekstsisioon 10% ja enam	0Q2114	Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon 10-14%	70206
		Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon 15% ja enam	80204
Põletushaava ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga 10% ja enam	0Q2121	Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga 10-14%	90203
		Põletushaava tangentsiaalne või fastsiaalne ekstsisioon koos nahatransplantatsiooniga 15% ja enam	100201
Põletusdeformatsioonide kirurgiline ravi (v.a. nägu, kael ja labakäsi)	0Q2115	Randme-, küünar-, hüppe-, põlve- või puusaliigese põletusdeformatsioonide kirurgiline ravi	40214
		Õlaliigese põletusdeformatsioonide kirurgiline ravi	50212
		Rindkere ja kõhu põletusdeformatsioonide kirurgiline ravi	40212
Labakäe põletusdeformatsiooni kirurgiline ravi	0Q2116	Labakäe põletusdeformatsioonide kirurgiline ravi	50211
Näo ja kaela põletusdeformatsiooni kirurgiline ravi	0Q2117	Näo ja kaela põletusdeformatsioonide kirurgiline ravi	60207

Uus nimi	Uus kood	Seni kehtinud tervishoiuteenuse nimetus	varasem kood
Repositsioonid suurtel luudel ja liigestel	0N2152	Repositsioonid suurtel luudel ja liigestel	7108
Repositsioonid suurtel luudel ja liigestel	7132		

Alates 2015.aasta on ortopeediliste operatsioonide loetellu lisandunud luukoe siirdamise ja käitlemisega seotud teenused:

- Elusdoonori luukoe eemaldamine siirdamiseks (kood 1N2160);
- Elusdoonori luukoe kätlus siirdamiseks (kood 1N2161);
- surnud doonori luukoe kätlus siirdamiseks, sh luukoe eemaldamine (kood 1N2159);

Kudede ja organite transplantatsiooniga seotud teenuste raviarvele kodeerimise juhend on leitav haigekassa kodulehel: <https://www.haigekassa.ee/et/partnerile/raviasutusele/tervishoiuteenuste-loetelu>

Lisa 3. Kardiokirurgiliste operatsioonide vastavustabel alates 2014.a

Uus nimetus	Uus kood	Kehtiv nimetus	varasem kood
Koronaararterite šunteerimine	1F2101	Lahtine kardiokirurgiline operatsioon	100607
Ühe südameklapi või südamekasvaja või VAD-seadme paigaldamise operatsioon	1F2102	Lahtine kardiokirurgiline operatsioon	100607
Südameklappide operatsioon	1F2103	Lahtine kardiokirurgiline operatsioon	100607
Kombineeritud südameoperatsioon	1F2104	Lahtine kardiokirurgiline operatsioon	100607
Operatsioon üleneval aordil või aordikaarel	1F2105	Lahtine kardiokirurgiline operatsioon	100607
Kaasasündinud südamerikke operatsioon ilma kunstliku vereringeta	1F2106	Kinnine kardiokirurgiline operatsioon	100606
Kaasasündinud südamerikke operatsioon kunstliku vereringega	1F2107	Lahtine kardiokirurgiline operatsioon	100607
Surnud doonori südame käitlus siirdamiseks sh südame eemaldamine	1F2108	Lahtine kardiokirurgiline operatsioon	100607
NA (lisaseadmeks)		Arütmiate kirurgiline ablatsioonravi	100608

Lisa 4 Neurokirurgiliste operatsioonide vastavustabel alates 2014.a

Uus nimetus	Uus kood	Tervishoiuteenuse nimetus kehtiv	Varasem kood
Diagnostilised freesavad	1A2104	Diagnostilised freesavad	20701
Perifeerse tunneldündroomi dekompressioon (välja arvatud karpaalkanali avamine)	0A2103	Perifeersete tunneldündroomide dekompressioon (välja arvatud karpaalkanali avamine)	0A2103
Karpaalkanali operatsioon neurolüüsiga	1A2105		
Ajuvatsekese punktsioon ja dreneerimine	1A2106	Ventrikli punktsioon ja drenaaž	20702
Kolju allo- ja autoplastika	1A2107	Kolju allo- ja autoplastika	30701
Kolju impressioonmurru korrastamine	1A2108	Kolju- ja impressioonmurru korrastamine	40701
Eksploratiivne kraniotoomia	1A2109	Eksploratiivne kraniotoomia	40702
Müelotseele ja meningomüelotseele operatsioon	1A2110	Müelotseele ja meningomüelotseele operatsioon	40703
Hüdrosefaalia ravi šunteerimise teel (drenaaž arvestatakse eraldi)	1A2111	Ajuvatsakeste šunteerimine (drenaaž arvestatakse eraldi)	40704
Kolju resektsioon	1A2113	Kolju resektsioon	40705
Perifeerse närvi õmblus	1A2115	Perifeerse närvi primaarne või sekundaarne õmblus	40706
Perifeerse närvi plastika	1A2116		
Ajukasvaja biopsia	1A2117	Ajukasvaja biopsia	50701
Stereotaktiline operatsioon, sh <i>ganglion Gasser'i</i> kemo- või termodestrueerimine	1A2118	Stereotaktilised operatsioonid, sh <i>ganglion Gasser'i</i> kemo- või termodestrueerimine	50702
Intrakraniaalse spontaanse või traumaatilise verevalumi või hügroomi eemaldamine	1A2119	Intrakraniaalse spontaanse või traumaatilise verevalumi või hügroomi eemaldamine	50703
Närvipõimiku operatsioon	1A2120	Närvipõimikute operatsioonid	50704
Nimmepiirkonna diskogeense haiguse operatsioon	1A2121	Nimmepiirkonna diskogeensete haiguste operatsioon	60701
Kraniobasaalse liikvori fistli operatsioon	1A2122	Kraniobasaalse liikvori fistlite operatsioon	60702
Kordotoomia või müelotoomia või radikulotoomia valukirurgias	1A2123	Kordotoomia, müelotoomia, radikulotoomia valukirurgias	60703
Lüüsisamba ja seljaaju kaelaosa vigastuste ja haiguste operatsioon	1A2124	Selgroo ja seljaaju kaelaosa vigastuste ja haiguste operatsioon (operatsiooniaegsed lisavahendid arvestatakse eraldi)	70701
Ajusisese kasvajalise, põletikulise jm. kolde operatsioon	1A2125	Ajusiseste kasvajaliste, põletikuliste jm protsesside operatsioon	90701
Seljaaju primaarse kasvaja operatsioon	1A2126	Seljaaju primaarsete kasvajate operatsioon	90702

	Uus	Tervishoiuteenuse nimetus kehtiv	Varasem
Kolju, peajaaju või seljaaju väärarengu operatsioon	1A2127	Aju ja spinaalsete väärarengute operatsioon	90703
Kraniaalnärvi plastika või dekompressiooni operatsioon	1A2128	Kraniaalnärvide dekompressiooni või õmbluse operatsioon	90704
Koljusisese ajuvälise kasvaja operatsioon	1A2129	Koljusiseste ajuväliste kasvajaliste protsesside operatsioon	100701
Aju vaskulaarse malformatsiooni ja/või aneurüsmi operatsioon	1A2130	Aju vaskulaarsete malformatsioonide ja aneurüsmide operatsioon	100702
Peajaaju süvastimulatsioon	1A2131	Peajaaju süvastimulatsioon	100703
Peaju süvastimulaatori vahetus	1A2114		uus
Vertebroplastika	1N2153		uus
Lülisamba rinna- ja nimmeosa haiguse, vigastuse ning I ja II astme deformatsiooni operatsioon	1N2157	Lülisamba I ja II astme deformatsioonide korrektsoon	0N2147
Intratekaalse baklofeenravipumba paigaldamine või revisioon või eemaldamine	1A2132		uus
Seljaaju neurostimulaatori paigaldamine testraviks	1A2133		uus
Seljaaju neurostimulaatori paigaldamine püsiraviks	1A2134		uus
Seljaju neurostimulaatori vahetus	1A2135		uus
Perifeersete tunnelsündroomi endoskoopiline operatsioon	1A2201		endoskoopiline
Hüdrosefaalia endoskoopiline operatsioon	1A2202		endoskoopiline
Nimmepiirkonna diskogeense haiguse endoskoopiline operatsioon	1A2203		endoskoopiline
Koljupõhimiku haiguse endoskoopiline operatsioon	1A2204		endoskoopiline
Hüpopfüüsi endoskoopiline operatsioon	1A2205		endoskoopiline

Lisa 5. Veresoontekirurgia operatsioonide vastavustabel.

Uus nimetus	Kood uus	Vana nimetus	Vana kood
Käe amputatsioon	1P2123	Käe amputatsioon	20602
<i>Teenus jäetakse välja</i>		Scriebneri šundi rajamine	20605
Elusdoonori vaskulaarkoe käitlus siirdamiseks	1P2116	Vaskulaarkoe käitlus siirdamiseks, sh vaskulaarkoe eemaldamine	20606
Surnud doonori vaskulaarkoe käitlus siirdamiseks, sh vaskulaarkoe eemaldamine	1P2117		
Arteri revisioon	1P2106	Arterite revisioon	30601
		Kordusoperatsioon reie-õndla- ja säärearteritel	60608
Lumbaalsümpatektoomia	1A2136	Lumbaalsümpatektoomia	30602
Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon	1P2126	Vena cava või niudeveeni plikatsioon	30603
Variektoomia safenektoomiata	0P2103	Lintoni või Felderi operatsioon	30605
Variektoomia safenektoomiaga	0P2104		
Embol- või trombektoomia	1P2118	Embol- või trombektoomia	30607
		Kordusoperatsioon reie-õndla- ja säärearteritel	60608
Arterio-venoosse fistli rajamine	1P2108	Arterio-venoosse fistli rajamine	30609
Ekstrakraniaalsete ajuarterite eversioonendarterektoomia	1P2114	Ekstrakraniaalsete ajuarterite endarterektoomia	40601
Ekstrakraniaalsete ajuarterite endarterektoomia ja plastika	1P2113		
Jäseme arteri endarterektoomia ja/või plastika	1P2120	Reiearteri endarterektoomia või plastika	40603
		Kordusoperatsioon reie-õndla- ja säärearteritel	60608
Ekstra-anatoomiline bypass	1P2112	Femoro-femoraalne ristišunteerimine	50601
		Axillo-femoraalne šunteerimine	50603
Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon	1P2126	Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon ilma laparotoomiata	50605
Ülajäseme veresoonte rekonstruktiivoperatsioon	1P2130	Ülajäseme arterite taastav operatsioon	50606
Arteri õmblus trauma korral	1P2107	Ekstrakraniaalsete ajuarterite taastamine trauma korral	50607
Ülajäseme veresoonte rekonstruktiivoperatsioon	1P2130	Veno-venoosne šunteerimine	50610
Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon	1P2126		
Ilio-femoraalne bypass	1P2119	Ilio-femoraalne šunteerimine	60601
Bypass infraingvinaalsetel arteritel allapoole põlveliigest	1P2110	Kordusoperatsioon reie-õndla- ja säärearteritel	60608
		Femoro-tibiaalne šunteerimine	60602
Bypass infraingvinaalsetel arteritel ülespoole põlveliigest	1P2111	Femoro-popliteaalne šunteerimine	60603

Bypass ekstrakraniaalsetel ajuarteritel	1P2109	Ekstrakraniaalsete ajuarterite šunteerimine	60604
<i>Teenus jäetakse välja</i>		Reoperatsioon replantatsiooni järgselt	60605
Arteri õmblus trauma korral	1P2107	Jäsemearterite õmblus trauma korral	60606
Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon	1P2126	Portosüsteemne šunteerimine	60607
<i>Jagatud teistele operatsioonidele</i>		Kordusoperatsioon reie-õndla- ja säärearteritel	60608
Bypass infraingvinaalsetel arteritel ülespoole põlveliigest	1P2111	Perifeersete arterite aneurüsmide likvideerimine	60609
Muu veresoone rekonstruktiivoperatsioon	1P2126	Perifeersete arterite aneurüsmide likvideerimine	60609
<i>Teenus jäetakse välja</i>		Femoro-pedaalne või popliteo-pedaalne šunteerimine	70601
Rekonstruktiivoperatsioon aorto-(bi)femoraalsel või ilio-femoraalsel bypass'il ja nende ühendustel	1F2111	Aordi ja niudearteri kordusoperatsioon	70603
Kõhuaordi aneurüsmi resektsioon	1P2122	Kõhuaordi aneurüsmi resektsioon	70604
Traumajärgne jäseme revaskularisatsioon	1P2128	Traumajärgne jäseme revaskularisatsioon	70605
Aorto-(bi)femoraalne bypass	1P2105	Aordi bifurkatsiooni šunteerimine	70606
		Aortofemoraalne šunteerimine	70608
Elefantiaasi kirurgiline kõrvaldamine	1P2115	Elefantiaasi kirurgiline kõrvaldamine	70607
<i>Teenus jäetakse välja</i>		Neeru- või ülemise mesenteriaalarteri plastika	70609
<i>Teenus jäetakse välja</i>		Traumajärgne kõhuaordi ja tema harude taastamine	80601
Jäseme replantatsioon	1P2121	Jäseme replantatsioon	80602
<i>Teenus jäetakse välja</i>		Ekstrakraniaalsete ajuarterite šunteerimine torakotoomia kaudu	80603
Operatsioon kõhuaordil aneurüsmi ruptuuri, dissektsiooni või trauma korral	1F2109	Kõhuaordi ruptureerunud aneurüsmi resektsioon	90602
Rekonstruktiivoperatsioon alaneva aordi torakaalsel ja/või torakoabdominaalsel osal	1F2110	Torakaalaordi või torako-abdominaalse aordi aneurüsmi resektsioon	90603
Sõrme replantatsioon	1P2127	Sõrme replantatsioon	100602
Labakäe replantatsioon	1P2124	Mitme sõrme või labakäe replantatsioon	100603
Vaskulariseeritud naha-lihaslapi siirdamine	1P2129	Vaskulariseeritud naha-lihaslapi siirdamine	100604
Mikroanastomoosi revisioon verevarustuse taastamisega	1P2125	Mikroanastomoosi revisioon verevarustuse taastamisega	100605
Operatsioon permanentse kateetri asetamiseks	1P2131	Implanteeritava reservuaariga tsentraalveeni kateetri asetamine	7704
Fastsiotoomia	1N2162	Esharotoomia	0Q2118
Aordi aneurüsmi endovaskulaarne proteesimine	1F2201	Aordi aneurüsmi endovaskulaarne proteesimine	1F2201
Sääre-õlavarre indeksi (ABI) määramine	6117		Uus
Vahtskleroteraapia	6118		Uus

Lisa 6. Günekoloogia ja sünnitusabi operatsioonide vastavustabel alates 2017.aastast

Uus nimetus	Uus kood	Vana nimetus	Vana kood
Hümenektoomia	1L2103	Hümenektoomia	11101
Healoomulise kasvaja eemaldamine välistelt suguelunditelt, tupest, sh Bartholini näärmete operatsioonid	1L2104	Healoomuliste kasvajate eemaldamine välistelt suguelunditelt, tupest, sh Bartholini näärmete operatsioonid	11102
Emakaõõne abrasioon	1L2105	Emakaõõne abrasioon	11103
Emakakaela tugiõmblus raseduse ajal	1M2201	Tugiõmblus emakakaelale raseduse ajal	11104
Emakakaela konisatsioon	1L2106	Emakakaela konisatsioon	11106
Tupe, perineumi ja emakakaela rebendite taastav operatsioon	1M2101	Tupe, perineumi ja emakakaela rebendite taastav operatsioon	11107
Sünnitusabi tangide või vaakumekstraktsiooni kasutamine	1M2102	Sünnitusabi tangide või vaakumekstraktsiooni kasutamine	11108
Emakaõõne manuaalne revisioon	1M2103	Emakaõõne manuaalne revisioon	11109
Vulva ja paravaginaalsete hematoomide operatsioonid	1L2107	Vulva ja paravaginaalsete hematoomide operatsioonid	21101
Tupe rekonstruktsioon oma kudedega	1L2108	Tupe plastiline operatsioon	21102
Vulva resektsioon või hemivulvektoomia	1L2109	Vulva resektsioon	21103
		Hemivulvektoomia	21104
Abort meditsiinilistel näidustustel	1M2104	Abort meditsiinilistel näidustustel	21105
Operatsioon emakakaelal, sh amputatsioon	1L2110	Plastiline operatsioon emakakaelal	21106
	välja	Emakakaela amputatsioon	21107
	välja	Lahkliha plastiline operatsioon	21108
Loodet purustav operatsioon	1M2107	Loodet purustav operatsioon	21109
Lahkliha IV järgu rebendi õmblemine	1M2105	Lahkliha IV järgu rebendi õmblemine	21110
Ambulatoorne diagnostiline või operatiivne hüsteroskoopia	7549	Hüsteroskoopia	21111
Rektovaginaalsete, uretrovaginaalsete fistlite operatsioon tupe kaudu	1L2111	Rektovaginaalsete, uretrovaginaalsete fistlite operatsioonid	31101
Tupeplastika koos emaka ventrofiksatsiooniga	1M2108	Tupeplastika koos emaka ventrofiksatsiooniga	31103
Operatsioon emakamanustel või -ligamentidel	1L2112	Munajuhade või munasarjade operatsioon	31104
		Paraovariaalsete või intraligamentaarse healoomuliste kasvajate eemaldamine	31105
		Endometrioosi operatsioon	31102
Vulvektoomia	1L2113	Lihtne vulvektoomia	31106
Tupe resektsioon	1L2114	Tupe resektsioon	31107
	välja	Munajuhade sulgemine laparotoomial	31108
Suurrasviku eemaldamine	1L2115	Ovariaaltuumorite eemaldamine koos osalise omentum majus'e eemaldamisega	41101
Emakavälise raseduse operatsioon	1M2109	Emakavälise raseduse operatsioon	41102

Uus nimetus	Uus kood	Vana nimetus	Vana kood
Emaka ja parameetriumi muud operatsioonid	1L2116	Emaka ja parameetriumi muud operatsioonid	41103
Emaka subtotaalne amputatsioon	1L2117	Emaka supravaginaalne amputatsioon	41104
Laparoskoopiline väikese vaagna elundite kontroll ja liidete vabastamine, steriliseerimine	1L2201	Laparoskoopiline väikese vaagna elundite kontroll ja liidete vabastamine, steriliseerimine	41105
	välja	Second look günekoloogias	41106
Diagnostiline või operatiivne hüsteroskoopia (statsionaaris või päevastatsionaaris)	1L2202	Hüsteroskoopiline operatsioon	41107
Keisrilõige	1M2106	Keisrilõige	51101
Hüsterektoomia	1L2118	Hüsterektoomia	51102
Emaka ja emakamanuste mädaprotsesside operatiivne ravi	1L2119	Emaka ja emakamanuste mädaprotsesside operatiivne ravi	51103
Emaka anomaaliate plastilised operatsioonid	1L2120	Emaka anomaaliate plastilised operatsioonid	51104
Munasarjavähi staadiumi määrav operatsioon	1L2121	Maliigse ovariaaltuumori radikaalne operatsioon	51105
Laparoskoopiline munajuhade ja munasarjavähi staadiumi määrav operatsioon	1L2203		
Munajuhade ja munasarjade laparoskoopilised operatsioonid	1L2204	Munajuhade ja munasarjade laparoskoopilised operatsioonid	51106
Vaagnapõhja rekonstruktsioon transplantaadiga	1L2122		uus
Laparoskoopiliselt assisteeritud kolpopoees	1L2205	Kolpopoees	61101
Radikaalne hüsterektoomia tüüp B	1L2123	Radikaalne hüsterektoomia	61102
Radikaalne laparoskoopiline hüsterektoomia tüüp B	1L2214	Operatsioon Wertheimi järgi	71101
Vaginaalne hüsterektoomia	1L2124	Vaginaalne hüsterektoomia	61103
Laparoskoopiline munajuhade taastav operatsioon	1L2206	Munajuhade mikrokirurgilised taastavad operatsioonid	61104
Emaka laparoskoopilised operatsioonid	1L2207	Emaka laparoskoopiline operatsioon	61105
Laparoskoopiline hüsterektoomia	1L2208		uus
Laparoskoopiline assisteeritud vaginaalne hüsterektoomia (LAVH)	1L2209	Laparoskoopiline assisteeritud vaginaalne hüsterektoomia (LAVH)	61106
Laparoskoopiline radikaalne hüsterektoomia tüüp C	1L2210		uus
Radikaalne hüsterektoomia tüüp C	1L2125		uus
	välja	Infiltratsioon parameetriumi emaka ekstirpatsioon	71102
Radikaalne laparoskoopiline trahheletoomia	1L2211		uus
Radikaalne trahheletoomia	1L2126		uus
Emakakaela ekstirpatsioon	1L2127	Emakakaela ekstirpatsioon	71103

Uus nimetus	Uus kood	Vana nimetus	Vana kood
Emakakaela laporoskoopiline ekstriptsioon	1L2212		uus
Radikaalne vulvektoomia koos regionaalsete lümfisõlmede eemaldamisega	1L2241	Vulvektoomia + Duccinigi operatsioon	71104
		Vulva täielik reseksioon koos ureetra reseksiooniga	71105
Vaagnaelundite evistseratsioon, eesmine või tagumine	1L2129		uus
Vaagnaelundite evistseratsioon, totaalne	1L2131		uus
Paraaortaalne lümfisõlmede eemaldamine	1L2132		uus
Laparoskoopiline paraaortaalne lümfisõlmede eemaldamine	1L2133		uus
Diafragma reseksioon	1L2134		uus

Lisa 7. Muude (Rinnanäärme) operatsioonide (§ 55) vastavustabel

Uus nimetus	Uus kood	Vana nimetus	Vana kood
Onkoplastiline rinnanäärme operatsioon	1H2101		Uus
Rinnanäärme sektorreseksioon	1H2102	Rinnanäärme sektorreseksioon	20106
Rinnanäärme sektorreseksioon näärmekoe osalise nihutamisega	1H2103		Uus
Rinnanäärme korduv sektorreseksioon (kasvaja löikepiiril)	1H2104		Uus
Rinnanäärme eemaldamine	1H2105	Rinnanäärme eemaldamine	30109
Rinnanäärme sektorreseksioon lümfisõlmede eemaldamisega	1H2106	Rinnanäärme sektorreseksioon lümfisõlmede eemaldamisega	40114
Rinnanäärme täielik eemaldamine koos lümfisõlmedega	1H2107	Radikaalne mastektomia Maddeni või Patey meetodil suure rinnalihase eemaldamiseta	40115
	välja	Radikaalne mastektomia Halstedi meetodil suure rinnalihase eemaldamisega	50116
Subkutaanne rinnanäärme eemaldamine	1H2108		Uus
Rinnanäärme valvurlümfisõlme biopsia	1H2109		Uus
Koeekspandri asetamine või eemaldamine	1H2110	Rinnanäärme rekonstruktsioon koeekspandriga	2282K
Rinnanäärme rekonstruktsioon proteesiga	1H2111		Uus
Rinnaimplantaadi eemaldamine	1H2112		Uus
Rindade korrigeerimine rinnavähi ravi järgselt	1H2113		Uus
Rinnanäärme reduktsioonplastika	1H2114	Rinnanäärme reduktsioonplastika	50117
Rinnanibu rekonstruktsioon	1H2115		uus

Lisa 8. Näo- ja lõualuukirurgia operatsioonide vastavustabel alates 2017. a.

Uus nimetus	Uus kood	Vana nimetus	Vana kood
Suuõõne lesiooni ekstsisioon	1E2101	Suuõõne lesiooni ekstsisioon	10801
Sialolitotoomia	1E2102	Sialolitotoomia	10802
Keele ja / või huule frenuloplastika	1E2103	Keele või huule frenuloplastika	10803
Biopsia näo või kaelapiirkonna sügavatest kudedest	1E2104	Biopsia sügavatest kudedest	10804
Skleroseeriv ravi näo- ja kaela piirkonnas	1E2117	Angioomide skleroseeriv ravi	10806
Ninaluumurru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon	1E2106	Ninaluumurru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon	10807
Näo-, lõualuu- ja kaelapiirkonna mädakolde avamine	1E2107	Näo-, lõualuu- ja kaelapiirkonna mädakolde avamine	20801
Retineerunud või impakteerunud hamba eemaldamine või vabastamine osteotoomiaga	1E2108	Retineerunud või impakteerunud hamba eemaldamine osteotoomiaga	20803
Tsüstektomia või tsüstostomia näo-või lõualuude piirkonnas	1E2109	Tsüstektomia või tsüstostomia	20804
Lõualuumurru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon	1E2110	Lõualuumurru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon	20805
Sarnaluumurru paigaldamine	1E2111	Sarnaluumurru paigaldamine	20806
Hamba kirurgiline eemaldamine osteotoomiaga	1E2112	Hamba kirurgiline eemaldamine osteotoomiaga	20807
Operatsioonid kolmiknärviperifeersetel harudel	1E2113	Operatsioonid kolmiknärviperifeersetel harudel	20808
Kolmiknärv harude blokaad koljupõhimikul	1E2114	Kolmiknärv harude blokaad koljupõhimikul	20809
Keele lesiooni ekstsisioon	1E2115	Keele lesiooni ekstsisioon	20810
Pea- või kaelapiirkonna haava revisioon	1E2116	Pea- või kaelapiirkonna haava revisioon	20811
Fiktsioonivahendite kirurgiline eemaldamine lõualuudelt	1E2105	Fiktsioonivahendite eemaldamine näoluudelt	20812
Lõualuu healoomulise kasvaja ekstsisioon	1E2118	Lõualuu healoomulise kasvaja ekstsisioon	30801
Ala- või ülalõualuu osaline ekstsisioonreseksioon ilma plastikata	1E2119	Ala- või ülalõualuu osaline ekstsisioonreseksioon ilma plastikata	30802
Lõualuu segmentaalne osteotomia (dekortikatsioon)	1E2120	Lõualuu segmentaalne osteotomia (dekortikatsioon)	30803
Hemiglossektomia	1E2121	Hemiglossektomia	30805
Sinusotomia	1E2122	Sinusotomia	30806
Implantaadi paigaldamine lõualuusse	1E2123	Implantaadi paigaldamine lõualuusse	30807
Näo-, lõualuu- ja kaelapiirkonna süvamädakolde avamine	1E2124	Näo-, lõualuu- ja kaelapiirkonna süvamädakolde avamine	30808

Uus nimetus	Uus kood	Vana nimetus	Vana kood
Huule resektsioon plastikaga	1E2125	Huule resektsioon plastikaga	30809
Suulae lesiooni ekstsisioon	1E2126	Suulae lesiooni ekstsisioon	30810
Oronasaalse või oroantraalse fistli plastiline korrektsioon	1E2127	Oronasaalse või oroantraalse fistli plastiline korrektsioon	30811
Lõualuu osteotoomia	1E2128	Lõualuu osteotoomia	30812
Näo lesiooni ekstsisioon koos plastikaga	1E2129	Näo lesiooni ekstsisioon koos plastikaga	30813
Keele osaline resektsioon kasvajate korral	1E2130	Keele osaline resektsioon kasvajate korral	30814
Lõualuu osteoplastika luulise transplantaadiga	1E2131	Osteoplastika luulise transplantaadiga	40801
Suulaeplastika järgse defekti sulgemine	1E2132	Suulaeplastika järgse defekti sulgemine	40802
Makro- ja mikrotoomia plastiline korrektsioon	1E2133	Makro- ja mikrotoomia plastiline korrektsioon	40803
Submandibulaarse näärme ekstsisioon	1E2134	Submandibulaarse näärme ekstsisioon	40804
Lõualuumurru lahtine paigaldamine ja fiksatsioon	1E2135	Lõualuumurru lahtine paigaldamine ja fiksatsioon	40805
Kondülektoomia	1E2136	Kondülektoomia	40806
Huuleplastika järgne korrektsioon	1E2137	Huuleplastika järgne korrektsioon	40807
Nina deformatsiooni plastiline korrektsioon	1E2138	Nina deformatsiooni plastiline korrektsioon	40808
Osaline parotidektoomia	1E2139	Osaline parotidektoomia	40809
Dislotseerunud lõualuu lahtine paigaldamine	1E2140	Dislotseerunud lõualuu lahtine paigaldamine	40810
Ülalõualuumurru (Le Fort I–II) lahtine paigaldamine ja immobilisatsioon	1E2141	Ülalõualuumurru (Le Fort I–II) lahtine paigaldamine ja immobilisatsioon	40811
Totaalne glossektoomia	1E2142	Totaalne glossektoomia	40812
Totaalne parotidektoomia	1E2143	Totaalne parotidektoomia	50801
Türeglossaalsete ja branhiogeensete fistlite-tsüstide kirurgiline ravi	1E2144	Türeglossaalsete ja branhiogeensete fistlite-tsüstide kirurgiline ravi	50802
Näo- ja kaelapiirkonna omandatud defektide plastiline korrektsioon	1E2145	Näo- ja kaelapiirkonna omandatud defektide plastiline korrektsioon	50803
Alalõualuu liigese põletiku kirurgiline ravi	1E2146	Alalõualuu liigese põletiku kirurgiline ravi	50805
Alveolaarjätke lõhe kirurgiline ravi luuplastikaga	1E2147	Alveolaarjätke lõhe kirurgiline ravi luuplastikaga	50806
Lõualuu defektide alloplastiline operatsioon	1E2148	Lõualuu defektide ravi alloplastika abil	50807
Huuleplastika	1E2149	Huuleplastika	50808
Suulaeplastika	1E2150	Suulaeplastika	50809

Uus nimetus	Uus kood	Vana nimetus	Vana kood
Ülalõualuumurru (Le Fort II–III) osteosüntees	1E2151	Ülalõualuumurru (Le Fort II–III) osteosüntees	50810
Lõualuu defektide autoplastiline operatsioon	1E2152	Lõualuu defektide ravi autoplastika abil	60801
Alalõualuu liigese anküloosi kirurgiline ravi	1E2153	Alalõualuu liigese anküloosi kirurgiline ravi	60802
Rekonstruktiivne rino-heiloplastika	1E2154	Rekonstruktiivne rino-heiloplastika	60804
Lõualuude resektsioon	1E2155	Lõualuude resektsioon	60806
Mikrogeenia ja progeenia ning lahihambumuse kirurgiline ravi	1E2156	Mikrogeenia ja progeenia ning lahihambumuse kirurgiline ravi	70801
Mikroгнаatia ja prognaatia kirurgiline ravi	1E2157	Mikroгнаatia ja prognaatia kirurgiline ravi	70802
Näo- ja lõualuupiirkonna kaasasündinud ja omandatud defektide ravi müokutaanse vaskulariseeritud transplantaadiga	1E2158	Näo- ja lõualuupiirkonna kaasasündinud ja omandatud defektide ravi müokutaanse vaskulariseeritud transplantaadiga	70803
Näonärvi anastomooside moodustamine mikrokirurgilisel teel	1E2159	Näonärvi anastomooside moodustamine mikrokirurgilisel teel	70804
Orbitaalhüpertelorismi ravi	1E2160	Orbitaalhüpertelorismi ravi	80801
Näokolju kirurgiline ravi koronaarse lõikega	1E2161		uus
Kraniofatsiaalne resektsioon	1E2162		uus
Metallosteosünteesimaterjali eemaldamine näo- ja lõualuupiirkonnas	1E2164		uus
Elementide või breketi kleepimine lõualuumurru fikseerimisel	1E2166		uus
Alalõualuu liigese artrotsentees	1E2167		uus
Alalõualuu liigese artroskoopia	1E2168		uus
Alalõualuu liigese artrotoomia-artroplastika	1E2169		uus
Alalõualuu liigese endoproteesimine	1E2170		uus
Koljupõhimiku ja parafarüngeaalsete kasvajate eemaldamine	1E2172		uus
Orbita rekonstruktsioon	1E2179		uus
Vestibulumi või suupõhja plastika	1E2178		5323